

جایی یادگاہ

کئی پہنیرہ کہی منی بردووه؟

ٹینگلیزی - کوردنی

CD

ریگایہ کی سہر سورہین بو مامہ لہ کردن لہ
گہل گور انکاری لہ کارہ کہت و لہ ژیانندا

د. سپینسہر جونسون

وہر گیوانی: شہیما عبدلہ علی

238

posts

19.2k

followers

7

following

Promote

Edit Profile

پەرەك فەرمى كاتىبى PDF

Public Figure

لێره

باشترین و بەسودترین و پڕ خۆتەرترین كاتىبەكان

بە خۆرابى و بە شێوهى PDF داگره

Ganjanya

لینكى كاتىبەكان ئەم لینكه بکەرەوه بۆ داگرتنى كاتىبەكان

drive.google.com/folderview?id=1gk8e3nSJGJLu36xeLUjwdbjgTSVsIbo_

Ktebi_PDF

 <p>ناوى كاتىب : با لێبۆره بێت ناوى نووسەر : سەید مەسعود سەید جەنەب كاتىب : رۆمان</p>	 <p>ناوى كاتىب : سەحەر ناوى نووسەر : سەید مەسعود سەید جەنەب كاتىب : چەرۆك</p>	 <p>ناوى كاتىب : مەسعود سەید ناوى نووسەر : رۆمان جەنەب كاتىب : رۆمان</p>
 <p>ناوى كاتىب : ژيانى پێفەمبەران ناوى نووسەر : رۆمان جەنەب كاتىب : لێلى</p>	 <p>ناوى كاتىب : بۆ كوێن و كۆنەم ناوى نووسەر : رۆمان جەنەب كاتىب : رۆمان</p>	 <p>ناوى كاتىب : گۆرۆنەبەك بۆ پادشاه ناوى نووسەر : رۆمان جەنەب كاتىب : رۆمان</p>

كى پهنيره كهى منى

بردووه؟

رپگايه كى سه رسورهيڻ بو مامه له كردن له
گه ل گورانكارى له كاره كهت و له ژياندا

ئينگيزى — كوردى

نوسينى: دكتور سپينسهه ر جونسون

وه رگيرانى: شهيمه عبدالله على

چاپى يه كهه

٢٠١٣

ناسنامہی کتیب

- ناوی کتیب: کی پهنیرهکھی منی بردووه؟
- نوسهر: دکتور سپینسهر جونسون
- وهرگیّرانی: شهیما عبدالله علی
- شوینی چاپ: چاپهمهنی گهنج
- سالی چاپ: ۲۰۱۳
- نوبهتی چاپ: چاپی یهکه م
- تیراژ: ۲۰۰۰ دانه

Shayma_abdula_ali@yahoo.com

پيشه كى:

ئەم كورته چيروكه زانستى رەفتار كوردن و ھونەرى بەرپوھبردنت فير ئەكات لە ژيانى پوژانەدا بە شيوھيەك كە بتوانى سەر كەوتن بە دەست بەيىنى لە ھەموو بواری كانى ژياندا بە تايبەتى لە بواری كار كوردن و بەرپوھبردندا. و ھەر ھەر ھەر يارمەتيدەرە تا بتوانى لە گەل سەر كەوتن دا متمانەى خەلكيش بە دەست بەيىنى. ئەم كورته چيروكه فيرت ئەكات چوڭ سوود لە يەك خولەك و ھەر بىگري پوژانە، بىرت ئەخاتەو ھە كە بو ھەر پوژيەك يەك خولەك لە كاتى خوت دابنيى بو سەير كوردنى پووخسارى ئەو كەسانەى كە مامەلەيان لە گەلدا ئەكەى پوژانە تا ئەو ھەزى كە ئەوان گرنگترين سەرچاوەى داھاتى ئيمەن.

“hooray for change”

“هەر بژی گۆران”

كورتە: ئەم چىرۆكە بۆ ھەمووتە مەنىك گونجاو، وە كەمتر لە
كاتزمىرىكى ئەوى بۆ خويندەنە وە بەلام تىپروانىنە بى ھاوتاكەى
ئەكرى بە درىژايى ژيان بەردەوام بىت.

ئەم كتيبە يەكيكە لە كتيبە پرفروشهكانى دكتور سپينسەر
جونسون كە پيشانت ئەدات چۆن:

پيشبىنى گۆران بکەيت

بە خىرايى خۆت بسازىنى لەگەل گۆراندا

خۆشى لە گۆرانكارى ببىنى

ئامادە بىت بۆ گۆرانكارى بەخىرايى دووبارە و دووبارە.

نەينىيەكە بۆخۆت بدۆزەرە وە وە فيربە چۆن مامەلە لەگەل

گۆرانكارىدا بکەيت، بەو شيوەيە فشارت كەمتر ئەبىتە وەو

خۆشى ئەبىنى لە سەرکەوتنى زياتر لە كارەكەت و لە ژيانندا.

"Life is no straight and easy corridor along
Which we travel free and unhampered,
But a maze of passages,
Through which we must seek our way,
Lost and confused, now and again
Checked in a blind alley.

ژیان پارہوئیکی راست و ناسان نییہ
کہ نازادانہو بی کۆسپ بہناویدا تیپہرین،
بہلکو پارہوئیکی نالۆزہ،
کہ ئەبی لہ ناویدا ریگای خۆمان بدۆزینہوہ،
ون بوو سەر لی شیواو، ئیستاو دووبارہ
بگہرئی لہ ریگایہکی تاریکدا.

*But always if we have faith,
God will open a door for us,
Not perhaps one that we ourselves
Would ever have thought of,
But one that will ultimately
Prove good for us."*

به لآم هه مئشه ئه گهر باوه رمان هه بئت،

خوا ده رگایه کمان بو ئه کاته وه،

له وانیه ئه وه نه بئت که خو مان

هه مئشه بیرمان لی کردۆته وه،

به لکو ئه وه ی که له ئه نجامدا

ئهبی به خیر بو مان.

.....

A Gathering

كۆبۈنەنە ۋە يەك

Chicago

شىكاگو

One sunny Sunday in Chicago, several former classmates gathered for lunch, having attended their high school reunion the night before.

پۇرۇشكى ھەتتا ۋە يەك شەممە لە شىكاگو، چەند ھاۋپۇلىكى
دېرىن كۆبۈنەنە ۋە بۇ نانى نيوپۇ، يەكتىيان بىنى بوو شەۋى
پىشتەر لە قوتابخانەكەيان.

They wanted to hear more about what was happening in each other's lives. After a good deal of kidding, and a good meal, they settled into an interesting conversation.

ئەيانويست زياتر ببيستن لەبارەى ئەوەى كە چى پوویداوہ لە
ژيانى ھەريەكەياندا. دواى مامەلەيەكى خوشى گالتەکردن و
ژەميكى خوش، پۆشتنە ناو گفتوگۆيەكى نايابەوہ.

Angela, who had been one of the most popular people in the class, said, "Life sure turned out differently than I thought it would when we were in school. A lot has changed.

ئەنجيلا كە يەكيك بووہ لە كەسە بەناوبانگەكانى پۆل، وتى،
ژيان بەدنياييەوہ جياواز گۆرا لەوہى كە من بىرم لى ئەكردەوہ
كاتيک كە لە قوتابخانە بووين. زۆر گۆراوہ.

It certainly has, Nathan echoed.

بەدنياييەوہ گۆراوہ، نازان وەلامى داىەوہ.

They knew he had gone into his family's business, which had operated pretty much the same and had been a part of the local community for as long as they could remember. So, they were surprised when he seemed concerned.

ئەوان ئەيانزانى ئەو پۆشتوتە ناو بازرگانى خيزانەكەيەوہ كە
بە ھەمان شيوە كارى كرددووە وە بەشيک بووہ لە كۆمەلگای

ناوخۇ بۇ ماوھىيەكى زۆر ئەوھندەوى كە ئەوان لەبىريان بىت.
بۆيە ئەوان سەرسام بوون كاتىك كە ئەو نىگەران ديار بوو.

He asked, "But, have you noticed how we don't want to change when things change?"

ئەو پرسىياري كرد، بەلام ئىوھ تىبىنى ئەوھتان كردووه كە چۆن
ئىمە نامانەوى بگۆرپىن كاتىك كە شتەكان ئەگۆرپىن؟

Carlos said, "I guess we resist changing because we're afraid of change."

كارولس وتى، پىموايە ئىمە دژايەتى گۆرانكارى ئەكەين
لەبەرئەوھى ئەترسىن لە گۆران.

Carlos, you were Captain of the football team,
Jessica said. I never thought I'd hear you say anything about being afraid!

كارولس، تۆ كاپتىنى تىپى تۆپى پى بووى، جىسىكا وتى.
ھەرگىز بىرم لەوھ نەكردبووھە بىسىتم تۆ ھىچ شتىك بلىنى
لەبارەى ترسانەوھ!

They all laughed as they realized that although they had gone off in different directions - from working at home to managing companies - they were experiencing similar feelings.

هه موویان پیکه نین هه ر که زانیان هه رچه نده به ئاراسته ی جیا جیادا رۆشتوون - له کارکردنی ماله وه بو به رۆیه بردنی کۆمپانیاکان - به لام ههستی لیکچووویان هه بووه.

Everyone was trying to cope with the unexpected changes that were happening to them in recent years. And most admitted that they did not know a good way to handle them.

هه مووان هه وئیان داوه بجه نگن له گهل گۆرانه چاوه پروان نه کراوه کاندای که به سه ریان هاتوو له م سالانه ی دوایدا. وه زۆربه یان دانیان به وه دا نا که رینگایه کی باشیان نه زانیوه بو مامه له کردن له گهل گۆرانه کاندای.

Then Michael said, "I used to be afraid of change. When a big chance came along in our business, we didn't know what to do. So we didn't do anything differently and we almost lost it.

پاشان میکایل وتی، راهاتبووم که بترسم له گۆران. کاتی که دهرفه تیکی گه وره مان بو ئه ره خسا له بازرگانیه که ماندا، نه مانئه زانی چی بکهین. هیچ شتیکی جیا وازمان نه ئه کرد و له دهستمان ئه دا.

That is, he continued, until I heard a funny little story that changed everything.

بەو شىۋەيە، ئەو بەردەوام بوو، ھەتا چىرۆكىكى بچكۆلەي
ھەزەلیم بیست كە ھەموو شتیكى گۆرى.

How so? Nathan asked.

چۆن؟ نازان پرسىارى كرد.

Well, the story altered the way I looked at change, and after that, things quickly improved for me – at work and in my life.

باشە، چىرۆكەكە شىۋازى تىپروانىنى منى بۇ گۆرانكارى گۆرى،
وہ دواى ئەو، شتەكان بەخىرايى باشتىر بوون بۇ من – لە
كارەكەم و لە ژيانمدا.

Then, I passed the story on to some people in our company and they passed it on to others, and soon our business did much better, because we all adapted to change better. And like me, many people said it helped them in their personal lives.

پاشان، چىرۆكەكەم گواستەوہ بۇ چەند كەسىك لە
كۆمپانىياكەمان وە ئەوان گواستىانەوہ بۇ ئەوانى تر، وە ھەر
زوو بازىرگانىيەكەمان باشتىر بوو، لەبەرئەوہى ھەموومان باشتىر

خۆمان گونجان له گهڵ گۆراناكاریدا. وه وهك من، خهلكیكى زۆر
وتیان چیرۆكه كه یارمهتیداون له ژيانى تايبهتییاندا.

What's the story? Angela asked.

چیرۆكه كه چیه؟ ئهنجیلا پرسیاری كرد.

It's called, "Who Moved My Cheese"

ئهمه ناوهكه یهتی، "كى په نیره كه ی منى بردوو"

The group laughed. I think I like it already, Carlos
said. Would you tell us the story?

گروپه كه پیکه نین. پیموایه هزم لی كرد پیش ئه وهی
بیبیستم، کارۆلس وتی. ئه کری چیرۆكه كه مان بو بگيریتته وه؟

Sure, Michael replied. I'd be happy to – it doesn't
take long. And so he began:

به دنیا یییه وه، میکایل وه لامی دایه وه. خوشحال ئه بيم به
گيرانه وهی – زۆری پی ناچی. وه بویه ئه وه دهستی پیکرد:

The Story

چيروڪهڪه

Once, long ago in a land far away, there lived four little characters who ran through a maze looking for cheese to nourish them and make them happy.

جاريڪيان، زور لهه موهپيش له ناوچه يهكي دور، چوار
نهكتهري بچوك نه ژيان كه به پاره ويكي نالوزدا رايان نه كرد بو
پهنير نه گهران تا بيخون و دلخوشيان بكات.

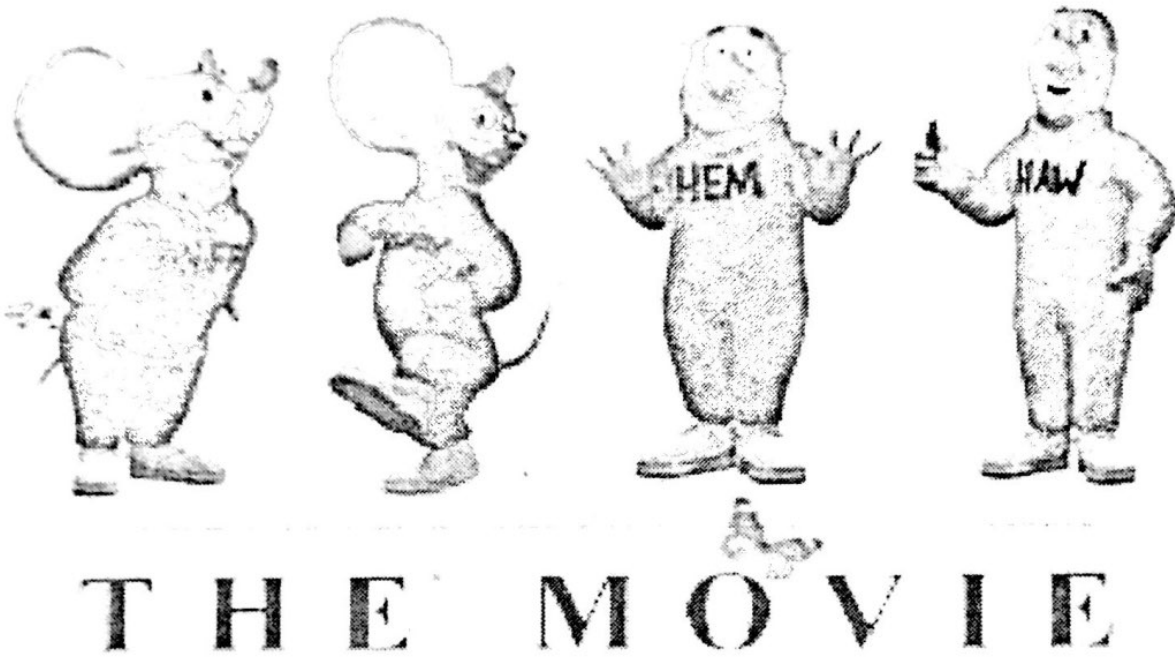
Two were mice named "Sniff" and "Scurry" and two were littlepeople – beings who were as small as mice but who looked and acted a lot like people today. Their names were "Hem" and "Haw."

دووانيان مشك بوون، به ناوي "سنيف" و "سكيري" وه
دووانيان مروقي كورته بالا بوون كه وهك مشك بچوك بوون

به لآم پوخسارو رهفتاریان زور له خه لکی ئەمپرو ئەچوو. ناویان
"هیم" و "هاو" بوو.

Who Moved My Cheese?

Due to their small size, it would be easy not to notice what the four of them were doing. But if you looked closely enough, you could discover the most amazing things!

به هوی قهباره بچوکه که یانه وه، ئاسان بوو تیبینی نه که ی ئەو
چواره چییان ئەکرد. به لآم ئەگەر به دیقه ته وه له نزیکه وه
سه یرت بکردایه، دهتوانی سه رسوره یینترین شت بدوزیته وه!

Every day the mice and the little people spent time in the maze looking for their own special cheese.

هەموو پوژيک مشکەکان و کورتە بالاکان لە ناو پارەووە
ئالۆزە کەدا کاتیان بە سەرئەبرد بۆ پەنیرە تايبەتە کە ی خویان
ئەگەران.

The mice, Sniff and Scurry, possessing only simple rodent brains, but good instincts, searched for the hard nibbling cheese they liked, as mice often do.

مشکەکان، سنیف و سکیری، تەنھا مێشکیکی سادە ی ئازەلی
قرتینەریان هەبوو، بەلام بە سەلیقە بوون، ئەگەران بۆ ئەو
پەنیرە جیرە ی کە ئارەزوویان ئەکرد، هەر وەک مشک بەزوری
ئارەزووی ئەو ئەکەن.

The two people, Hem and Haw, used their brains, filled with many beliefs, to search for a very different kind of Cheese – with a capital C – which they believed would make them feel happy and successful.

دوو مروۆقە کە، هیم و هاو، مێشکیان بەکارئەهینا، کە پڕ بوو لە
بیروکە ی جیا جیا بۆ گەران بۆ جوړیکی زۆر جیاوازی پەنیر –

به پیتی که پیتھلی C – که پییان و ابوو نهوه دلخوش و
سهرکه و توویان نهکات.

As different as the mice and little people were,
they shared something in common:

هرچه نده مشکهکان و کورته بالاکان جیاواز بوون، به لام
شتیکی هاوبه شیان هه بوو:

every morning, they each put on their jogging
suits and running shoes, left their little homes,
and race out into the maze looking for their
favorite cheese.

هه موو به یانییهک هه ریه که یان قاتی وهرزش و پیلاوی
پاکردنیان له بهرئه کرد، ماله بچوکه که یان به جینه هیشت، وه
پایان نه کرده دهره وه بو پاره وه ئالوزه که بو خوشترین
په نیره که یان نه گه پان.

The maze was a labyrinth of corridors and
chambers, some containing delicious cheese. But
there were also dark corners and blind alleys
leading nowhere. It was easy place for anyone to
get lost.

پارہوہ ٹالۆزه که له دالان و ژووری بچوک بچوکی تیکهل و پیکهل پیک هاتبوو. هندیکیان په نیری به تامیان تیدا بوو. به لام ههروه ها گوشه ی تاریک و ریگای تاریکیشان تیدا بوو که دهرچوونیان نه بوو. شوینیکی بوو که ون بوون بو هه ر که سیکی تیدا ناسان بوو.

However, for those who found their way, the maze held secrets that let them enjoy a better life.

هه رچه نده بو ئه وانه ی که ریگای خو یان ئه دۆزییه وه، پارہوہ ٹالۆزه که نهینی ئامیز بوو که ریگه ی ئه دان ژیانیکی خوشتر بژین.

The mice, Sniff and Scurry, used the simple, but inefficient, trial-and-error method of finding cheese. They ran down one corridor and if it proved empty, they turned and ran down another.

مشکه کان سنیف و سکیری، شیوازی ساده و ناچوستی ئه زمونی -و- هه له یان به کار ئه هیئا بو دۆزینه وه ی په نیر. ئه وان به پارہو یکیدا رایان ئه کرد وه ئه گه ر به تال بووایه، ئه گه رانه وه به پارہو یکی تر دا رایان ئه کرد.

Trial-and-error:

ئەزموونى-و-هەلە (واتە فېربوون لە ئەزموونەو وەو هەولدان و
كۆلنەدان بۆ چارەسەرکردنى كېشەيەك)

Sniff would smell out the general direction of the cheese, using his great nose, and Scurry would race ahead. They got lost, as you might expect, went off in the wrong direction and often bumped in to walls.

سنيف بۆنى ئاراستەي گشتى پەنرەكەي ئەکرد بە
بەكارهينانى لوتە گەورەكەي، وە سكيىرى بۆ پيشەو
پايئەکرد. ئەوان ون بوون، هەر وەك پيشبينيتان ئەکرد، بە
ئاراستەيەكى هەلەدا تىپەرين و خويان كيشا بە ديوارەكاندا.

However, the two littlepeople, Hem and Haw, used a different method that relied on their ability to think and learn from their past experiences, although, they would sometimes get confused by their beliefs and emotions.

هەرچەندە دوو كورتهبالاكە، هيم و هاو شيوازي جيا جيايان
بەكارئەهينا كە بەند بوو لەسەر تواناي بيرکردنەو وەو

فیربوونیان له ئەزموونەکانی پابردوووە، سەرەرای ئەوەش
هەندی جار بیرو هۆشیان ئەشیوا.

Eventually in their own way, they all discovered what they were looking for – they each found their own kind of cheese one day at the end of one of the corridors in Cheese Station C.

له ئەنجامدا له پێگای خۆیاندا، هەموویان ئەوەیان دۆزییەوه
کە بۆی ئەگه‌ران – هەریه‌که‌یان پوژیک جووری په‌نیری خۆیان
دۆزییەوه له کو‌تایی یه‌کیک له پاره‌وه‌کاندا له ئیستگه‌ی په‌نیری
.C

Every morning after that, the mice and the littlepeople dressed in their running gear and headed over to Cheese Station C. It wasn't long before they each established their own routine.

هەموو به‌یانیه‌ک دوای ئەوه، مشکه‌کان و کورته‌ بالاکان به‌ جل
و به‌رگی پ‌اکردنه‌وه خۆیان ئەگو‌پری و ده‌رئه‌چوون بو‌ ئیستگه‌ی
په‌نیری C. زو‌ری پی‌ نه‌چوو تا هەریه‌که‌یان کاری پوژانه‌ی
خوی دۆزییەوه.

Sniff and Scurry continued to wake early every day and race through the maze, always following the same route.

سنیف و سکیڙی بهردهوام بوون له زوو له خه وهستان
هموو پوژیک و ږاکردن به ناو ږارهوه نالوزهکاندا، همیشه به
همان ریگادا نهروشتن.

When they arrived at their destination, the mice
took off their running shoes, tied them together
and hung them around their necks – so they
could get to them quickly whenever they needed
them again. Then they enjoyed the cheese.

کاتیك كه نهگه شتنه شوینه که یان، مشکه کان پیلاوی
ږاکردنه که یان دانه که ند، به یه که وه یان نه به ست و
هه لیاننه واسی به ملیاندا – بهو شیوه یه به خیرایی نه یان توانی
بگه نه په نیره که هر کاتیك که پیوستیان پی بوايه جاریکی
تر. پاشان به خوشی په نیره که یان نه خوارد.

In the beginning Hem and Haw also raced toward
Cheese Station C every morning to enjoy the
tasty new morsels that awaited them.

له سه ره تاوه هیم و هاویش هه روه ها ږایان نه کرد به ره و
نیستگه ی په نیری C هموو به یانییه ک بو خوشی بینین له
ږاروه نوییه به تامه که که چاوه ږی نه کردن.

But after a while, a different routine set in for the littlepeople.

به لآم دواى ماوهيهك كاريكى جياواز دهستى پيكرد بو كورته
بالاكان.

Hem and Haw awoke each day a little later, dressed a little slower, and walked to Cheese Station C. After all, they knew where the Cheese was now and how to get there.

هيم و هاو كه ميك درهنگتر له خه وه لئهسان هه موو پوژى،
كه ميك هيواشتر خويان نه گوږى، وه به پياسه نه پوشتن بو
ئىستگه پهنيرى C. سه ره پراى نه وهش، نه وان ئىستا
زانىبوويان په نيرهكه له كوئيهو چون بگه نه نهوى.

They had no idea where the Cheese came from, or who put it there. They just assumed it would be there.

نه وان هيج بيروكه يه كيان نه بوو په نيرهكه له كوئيه هاتووه يان
كى لهوى دايئه نى. نه وان ته نها نه يانويست لهوى بيت.

As soon as Hem and Haw arrived at Cheese Station C each morning, they settled in and made themselves at home. They hung up their jogging shoes and out on their slippers. They were

becoming very comfortable now that they had found the Cheese.

هەر که هیّم و هاو ئەگەشتنە ئیستگەى پەنیری C هەموو بەیانییەك، نیشتوجى ئەبوون و وایان دائەنا لە مالهەودن. پیللوی پراکردنەکیان هەلئەواسی و بە نەعلەوه ئەرۆشتنە دەرەوه. ئەوان زۆر ئاسوده بوون ئیستا لەبەرئەوهی که پەنیریان دۆزییەوه.

This is great, Hem said. There's enough Cheese here to last us forever. The little people felt happy and successful, and thought they were secure.

ئەمە زۆر چاکە، هیّم وتی. پەنیری تەواوی لێیە ئێرە تا بۆ هەتا هەتایە پێی بژین. کورتەبالاکان هەستیان بە خوشی و سەرکەوتن ئەکرد، وه پێیان وابوو ئەوان سەلامەتن.

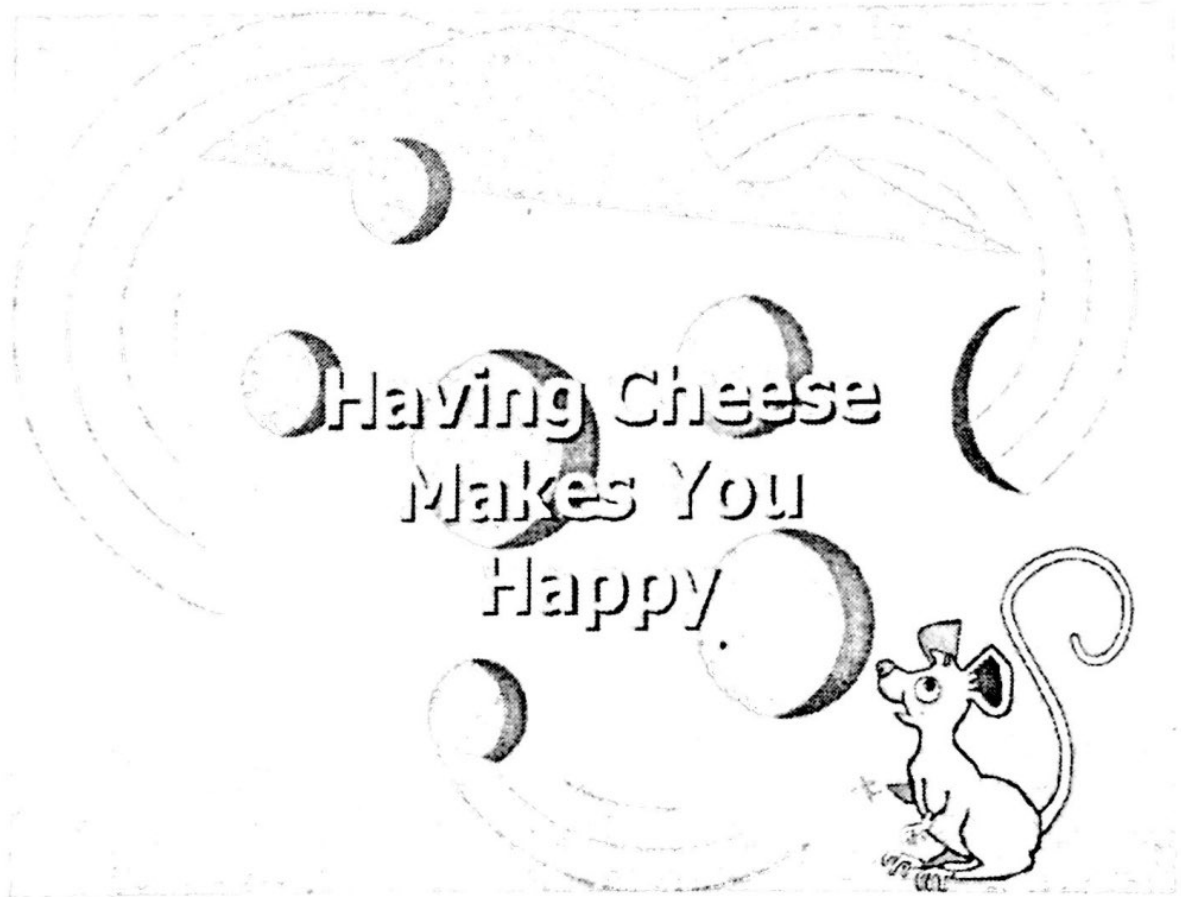
It wasn't long before Hem and Haw regarded the Cheese they found at Cheese Station C as their cheese. It was such a large store of Cheese that they eventually moved their homes to be closer to it, and built a social life around it.

زۆری پێنەچوو هیّم و هاو ئەو پەنیرەى که لە ئیستگەى پەنیری C ئەیان دۆزییەوه بە هی خویان دانا. کۆگایەکی ئەوەندە گەورەى پەنیر بوو که لە ئەنجامدا مالهەکیان گواستەوه بۆ

نزىكى ئەۋى، ۋە ژيانىكى كۆمەلەيەتتىيان بىيادنا لە دەۋرى
ئەۋى.

To make themselves feel more at home, Hem and Haw decorated the walls with sayings and even pictures of Cheese around them which made them smile. One read:

تا زىياتر ھەست بىكەن كە لە مالىھەن، ھىم و ھاو دىۋارەكانىيان
پازاندىھە ۋە ۋتەي بەنرخ ۋە تەنانەت بە ۋىنەي پەنير
بەدەۋرىياندا كە ئەيخستەنە پىكەنن. كەسىك خۋىندىيەۋە:

ھەبوونى پەنير دلخۇشت ئەكات

Sometimes Hem and Haw would take their friends by in to see their pile of Cheese at Cheese Station C, and point to it with pride, saying, Pretty nice Cheese, huh? Sometimes they shared it with their friends and sometimes they didn't.

هەندى جار هيم و هاو هاوپړيكانيان ئهبردهوه بو بينيني باره
په نيره كهيان له ئيستگه پهنيري C، وه به شانازييه وه
ئامارهيان پي ئهكرد، ئهيان وت، پهنيري زور خوش هوو؟
هەندى جار به شيان ئهكرد له گه هاوپړيكانيان دا وه هەندى
جار به شيان نه ئهكرد.

We deserve this Cheese, Hem said. We certainly had to work long and hard enough to find it. He picked up a nice fresh piece and ate it.

ئيمه شايه نى ئهه پهنيرهين، هيم وتى. ئيمه به دنيايييه وه زور
به سه ختى كارمان كردووه بو دوزينه وهى ئه مه. ئه
پارچه يه كى خوش و تهرى هه لگرت و خواردى.

Afterwards, Hem fell asleep, as he often did.

دواى ئه وه هيم خهوى لى كهوت، هه وهك زور بهى جار.

Every night the littlepeople would waddle home, full of Cheese, and every morning they would confidently return for more.

هەموو شەویك كورتەبالاكان ئەرۆشتنەووە بۆ مائەو، پەرلە
پەنیر، وە هەموو بەیانییەك بەباوەرەووە ئەگەرانەووە بۆ زیاتر.

This went on for quite some time.

ئەمە بۆ ماوەیەك بەردەوام بوو.

After a while Hem's and Haw's confidence grew into arrogance. Soon they became so comfortable they didn't even notice what was happening.

دوای ماوەیەك باوەری هیمن و هاو گەشەیی کرد بۆ لوت بەرزى.
هەر زوو ئەوان زۆر ئاسودە بوون تەنانەت تیبینی ئەو هیان
نەئەکرد چی پووئەدات.

As time went on, Sniff and Scurry continued their routine. They arrived early each morning and sniffed and scratched and scurried around Cheese Station C, inspecting the area to see if there had been any changes from the day before.

لەگەڵ تیبەرپوونی کاتدا، سنیف و سکیری بەردەوام بوون لە

کاره‌که‌یان. هه‌موو به‌یانیه‌ک زوو ئەگه‌شتن وه بو‌نیان ئەکردو
ئەگه‌ران به‌ده‌وری ئیستگه‌ی په‌نیری C دا، ناوچه‌که‌یان
ئەپشکنی تا بزانی هه‌یچ گو‌رانیک پووی داوه له‌گه‌ل پوژی
پیشوودا.

Then they would sit down to nibble on the
cheese.

پاشان دانه‌نیشتن بو‌ خواردنی په‌نیره‌که‌.

One morning they arrived at Cheese Station C
and discovered there was no cheese.

به‌یانیه‌ک ئەوان گه‌شتنه‌ ئیستگه‌ی په‌نیری C وه بو‌یان
ده‌رکه‌وت هه‌یچ په‌نیری لی نه‌ماوه.

They weren't surprised. Since Sniff and Scurry
had noticed the supply of cheese had been
getting smaller every day, they were prepared
for the inevitable and knew instinctively what
to do.

ئەوان سه‌رسام نه‌بوون. له‌به‌رئەوه‌ی سنیف و سکیری تی‌بینی
ئەوه‌یان ئەکرد که هه‌بوونی په‌نیر که‌متر ئەبیت‌ه‌وه هه‌موو

پوڙنيڪ، ٺهوان خويان ناماده ڪردبوو ٻو ٺهو رووداوه
چاوه پروانڪراوه وه ٺهيا نراني ڪه يه ڪسه ر ٺهبي چي بڪهن.

They looked at each other, removed the running shoes they had tied together and hung conveniently around their necks, put them on their feet and laced them up.

ٺهوان سهيري يه ڪترييان ڪرد، پيلاوي ڀاڪردنه ڪه يان گيڙايه وه
ڪه پيڪه وه يان به ستبوو وه به ٺاسوده يي هليانو اسيبوو به
ملياندا، له پييان ڪردو قه يتانه ڪانيان توند قاييم ڪرد.

The mice did not overanalyze things. And they were not burdened with many complex beliefs.

مشڪه ڪان شته ڪانيان شي نه ٺه ڪرده وه. وه ٺهوان باري خويان
گران نه ٺه ڪرد به بيرو باوه ڀري ٺالوز.

To the mice, the problem and the answer were both simple. The situation at Cheese Station C had changed. So, Sniff and Scurry decided to change.

ٻو مشڪه ڪان، ڪيشه ڪه و چاره سه ره ڪه ي هه ردو وڪيان ٺاسان
بوو. بارو دوڙخه ڪه له ٺيستگه ي په نيري C گوڙاوه، ٻويه سنيف
و سڪيري ڀرياريان دا بگوڙين.

They both looked out into the maze. Then Sniff lifted his nose, sniffed, and nodded to Scurry, who took off running through the maze, while Sniff followed as fast as he could.

هەردووکیان سەیری ناو پارەووە ئالۆزەکیان کرد، پاشان سنیف لوتی بەرز کردەووە، بۆنی کرد، وە سەری لەقاند بۆ سکیری، سکیری دەرچوو بە پاکردن بەناو پارەووە ئالۆزەکیان، لە کاتیکیاندا سنیف ئەوەندەیی که بتوانی بەخیرایی پرایکرد بەدوایدا.

They were quickly off in search of New Cheese.

ئەوان بەخیرایی دەرچوون بۆ گەران بۆ پەنیری نوی.

Later that same day, Hem and Haw arrived at Cheese Station C. They had not been paying attention to the small changes that had been taking place each day, so they took it for granted their Cheese would be there.

دواتر لە هەمان پۆژدا، هیم و هاو گەشتنە ئیستگەی پەنیری C. ئەوان ئاگادار نەبوون لەو گۆرانە بچوکانە که پووی ئەدا هەموو پۆژیک، بۆیە ئەوان دڵنیابوون پەنیرەکیان لەوی ئەبی.

They were unprepared for what they found.

ئەوان ئامادە نەبوون بۆ ئەو ھى كە توشى بوون.

What! No Cheese? Hem yelled. He continued yelling, No Cheese? No Cheese? as though if he shouted loud enough someone would put back.

چى! پەنير نەماو؟ ھىم ھاوارى كرد. ئەو بەردەوام بوو لە ھاوار كردن، پەنير نەماو؟ پەنير نەماو؟ وەك ئەو ھى كە ئەگەر زۆر بەرز ھاوار بكات كەسىك پەنيرى بۆ دائەنى.

Who moved my Cheese? He hollered.

كى پەنيرەكەى منى بردوو؟ ئەو ھاوارى كرد.

Finally, he put his hands on his hips, his face turned red, and he screamed at the top of his voice, It's not fair!

لەكو تايدا ئەو دەستى خستە سەر پانى، پوخسارى سوور ھەلگەرا، وە زۆر بەرز قيرئاندى، ئەمە دادپەرۋەرى نىيە!

Haw just shook his head in disbelief. He, too, had counted on finding Cheese at Cheese Station C. He stood there for a long time, frozen with shock. He was just not ready for this.

ھاو تەنھا سەرى راوھشانىو باوھرى نەئەكرد. ئەو یش ھەرۋھا

پشتی به دۆزینه وهی په نیر به ستبوو له ئیستگه دهی په نیری C.
ئهو پراوه ستا له وی بۆ ماوه یه کی زۆر، ئهو شوک بوو بوو. ئهو
ئاماده نه بوو بۆ ئه مه.

Hem was yelling something, but Haw didn't want to hear it. He didn't want to deal with what was facing him, so he just turned everything out.

هیم به هاوار هوه شتی ئه وت، به لام هاو نهیده ویست ئه وه
ببیستی. ئهو نهیده ویست مامه له له گه له ئه وه دا بکات که
پرو به پرووی ئه بووه وه، بۆیه ئهو ته نها هه موو شتیکی
ئه گه پرانده وه.

The littlepeople's behavior was not very attractive or productive but it was understandable.

په فتاری کورته بالا کان زۆر باش یان داهینه رانه نه بوو به لام
پوون بوو.

Finding Cheese wasn't easy, and it meant a great deal more to the littlepeople than just having enough of it to eat everyday.

دۆزىنەۋەي پەنير ئاسان نەبوو، ۋە كورتەبالاكان بېرىكى
زىاتريان ئەويست لەۋەي كە تەنھا بەشى خواردن ھەبىت
ھەموو

پۆزى.

Finding Cheese was the littlepeoples' way of getting what they thought they needed to be happy. They had their own ideas of what Cheese meant to them, depending on their taste.

دۆزىنەۋەي پەنير پىگاي كورتەبالاكان بوو بۇ بەدەستەينانى
خۆشبەختى. ئەوان بىرۆكەي خۇيان ھەبوو لەۋەي كە پەنير
چى ئەگەيەنى بۇ ئەوان.

For some, finding Cheese was having material things. For others it was enjoying good health, or developing a spiritual sense of well-being.

بۇ ھەندىك، دۆزىنەۋەي پەنير بەدەستەينانى شتە ماددىەكان
بوو. بۇ ئەۋانى تر خۆشى بينين بوو لە تەندروسىيەكى باش،
يان گەشەپىدانى ھەستى پۇحانى بۇ باشبوون.

For Haw, Cheese just meant feeling safe, having a loving family someday and living in a cozy cottage on Cheddar Lane.

بو هاو، په نير ته نها ماناي هه ست كردن بوو به سه لامه تي و
هه بووني خيزانيكي خوشبخت پوژي له پوژان وه ژيان له ناو
كوخيكي خنجيلانه دا له سهر چيدار له ين.

To Hem, Cheese was becoming A Big Cheese in
charge of others and owning a big house atop
Camembert Hill.

بو هييم، په نير گه وره بوو بو هه ست كردن به بهرپرسياي
به رامبه ر ئه اوني تر وه هه بووني خانوويه كي گه وره له سهر
كاممبيرت هيل.

Because Cheese was important to them, the two
little people spent a long time trying to decide
what to do. All they could think of was to keep
looking around Cheeseless Station C to see if the
Cheese was really gone.

له بهر ئه وه ي په نير گرنگ بوو بو ئه وان، دوو كورته بالا كه
كاتيكي زوريان به سه ربرد هه و ليان ئه دا بريار بدهن چي بكن.
هه موو ئه وه ي ئه يان تواني بيري لي بكنه وه ئه وه بوو كه به
به رده وامي سه يري ئيستگه ي بي په نيري C يان ئه كرد تا بزائن
ئايا به راستي په نير نه ماوه.

While Sniff and Scurry had quickly moved on,
Hem and Haw continued to hem and haw.

له کاتی کدا که هیّم و هاو به خیرایی دهستیان به جوّله کرد،
هیّم و هاو به ردهوام بوون له ده مه و هری.

They ranted and raved at the injustice of it all.
Haw started to get depressed. What would
happen if the Cheese wasn't there tomorrow? He
had made future plans based on this Cheese.

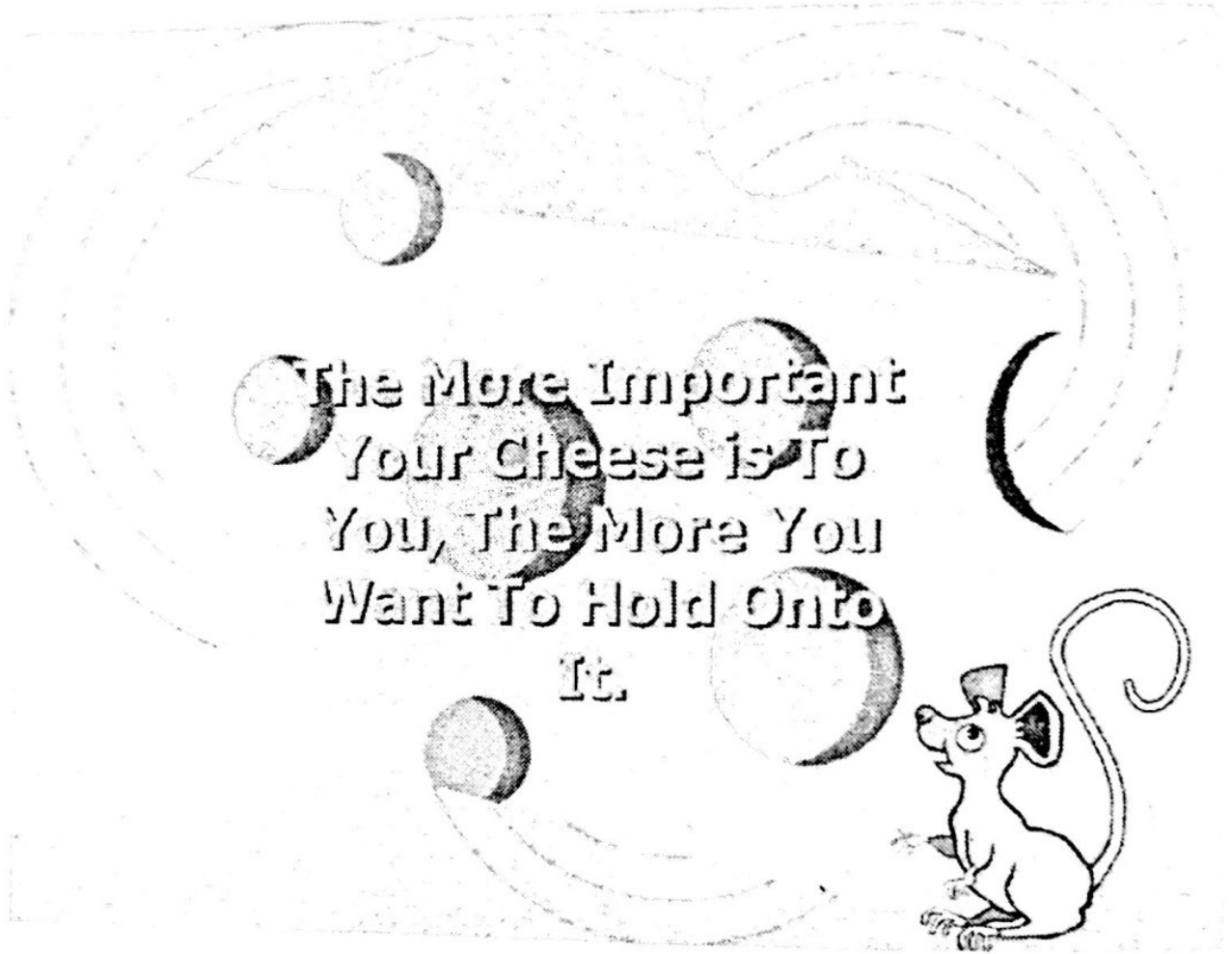
ئه وان به تور په ییه وه هاواریان ئه کرد له بهر ئه م نادا دپه روه رییه.
هاو بیزار بوو. چی پووئدا ئه گهر سبه یینی په نیری لی نه بی
ئه وی؟ پیلانه کانی داها تووی ئه و به ند بوو له سه ر ئه م په نیره.

The little people couldn't believe it. How could this
have happened? No one had warned them. It
wasn't right. It was not the way things were
supposed to be.

کورت به بالاکان نه یانده توانی باوهر به وه بکه ن. ئه مه چوون
پوویدا؟ کهس ئاگاداری نه کرد وونه ته وه. ئه وه راست نه بوو.
شته کان به وشیه ییه بیری لینه کرابه وه.

Hem and Haw went home that night hungry and
discouraged. But before they left, Haw wrote on
the wall:

هيم و هاو پوښنه وه بو مال هوه نه و شه وه برسي و بي وره .
به لام پيش نه وه ي پرؤن، هاو له سهر ديواره كه نوسي :

چهند گرنګ بيت به لاته وه په نيره كه ت، زياتر نه ته وي

پاريزگاري لي بكي

The next day Hem and Haw left their homes, and returned to Cheese Station C again, where they still expected, somehow, to find their Cheese.

پوڙي دواتر هيٺ و هاو مالهوهيان به جيئيهشت، وه گه رانه وه بو
ئيستگهي په نيري C ديسان، نهو شوينه ي كه هيشتا
چاوه پريان نه كرد هه رچونيك بيت په نيره كه ياني لي بدوزنه وه.

The situation hadn't changed, the Cheese was no longer there. The little people didn't know what to do. Hem and Haw just stood there, immobilized like two statues.

بارودوخه كه نه گورا، په نير چيتر له وي نه بوو. كورته بالاكان
نه يانزاني چي بكن. هيٺ و هاو ته نها پراوهستان له وي، بي
دهسه لات وهك دوو په يكه ر.

Haw shut his eyes as tight as he could and put his hands over his ears. He just wanted to block everything out. He didn't want to know the Cheese supply had gradually been getting smaller. He believed it had been moved all of a sudden.

هاو نه وهنده ي كه بتواني چاوه كاني توند داخست وه
دهسته كاني خسته سهر گويي. نهو ته نها ئه يويست هه موو

شتيڪ له ميشڪي دهر بڪات. نهو نه يده ويست بزاني پهنيره كه
هيواش هيواش كه م بوته وه. نهو لهو باوه ردها بوو هه مووي له
ناكاو براوه.

Hem analyzed the situation over and over and eventually his complicated brain with its huge belief system took hold. Why did they do this to me? he demanded. What's really going on here?

هيڻم بارود وڻ خه كه ي شي نه كرده وه دووباره و دووباره وه له
نه نجامدا ميشكه نالو زه كه ي به و سيسته مه گه وره ي باوه رده وه
كوئنترول ي بارود وڻ خه كه ي كرد. بوچي نه مه يان له گهل كردم؟ نهو
پرسيا ري كرد. به راستي چي پروئه دات لي ره؟

Finally Haw opened his eyes, looked around and said, "By the way, where are Sniff and Scurry? Do you think they know something we don't?"

دواچار هاو چاوه كاني كرده وه، سهيري ده وروبهر ي خو ي
كردو وتي، بهم بو نه يه وه، سنيف و سكي ري له كو ين؟ ئيوه
پيتان وان ييه نه وان شتيڪ نه زانن كه ئيمه نايزانين؟

Hem scoffed, "What would they know?"

هيڻم گالته ي پي دههات، نه وان چي نه زانن؟

Hem continued, "They're just simple mice. They just respond to what happens. We're littlepeople. We're special. We should be able to figure this out. And, besides, we deserve better."

هيم بهردهوام بوو، نهوان تهنه مشكى سادهن. نهوان تهنه پروبه پرووی نهوه نهبنهوه كه پرو نه دات. ئيمه مروقي كورته بالاین. ئيمه تايبه تين. پيوسته ئيمه بتوانين نهمه ليكبدنهوه. وه جگه لهوه، ئيمه شايهني باشترين.

This should not happen to us, or if it does, we should at least get some benefits.

نابي نههمان لي بهسهر بيت، وه نهگه ر وابي، نهبي ئيمه بهلايهني كه مهوه ههندي سوودي لي وهرگرين.

"Why should we get benefits?" Haw asked.

بوچی نهبي ئيمه سوود وهرگرين؟ هاو پرسيارى كرد

Because we're entitled," Hem claimed

لهبهرتهوهي ئيمه ماف پيدراوين، هيم وهلامى دايهوه.

Entitled to what?" Haw wanted to know. "

ماف پيدراوين بوچی؟ هاو نهيوسته بزانی.

We're entitled to our Cheese.

ئىمە ماف پىدراوين بۇ پەنرەكەمان.

Why? Haw asked.

بۇچى؟ ھاو پرسىياري کرد.

Because, we didn't cause this problem, Hem said. Somebody else did this and we should get something out of it.

لەبەرئەوہى ئىمە ھۆکاری ئەم کیشەيە نەبووين، ھىم وتى.
کەسىكى تر ئەمەى کردووہ وە پىويستە ئىمە قازانچ لەم
بارودۆخە بکەين.

Haw suggested, "Maybe we should stop analyzing the situation so much and just get going and find some New Cheese.

ھاو پيشنياري کرد، لەوانەيە پىويست بکات واز لە ئەوہندە
شیکردنەوہى بارودۆخەکە بەينين وە بەردەوام بين و ھەندى
پەنيرى نوى بدۆزينەوہ.

Oh no, Hem argued. I'm going to get to the bottom of this.

ئۆھ نەخیر، ھیم مناقەشەى كرد. من ئەبى بچمە بنج و بناوانى
ئەمە بۆ دۆزىنەوہى راستىيەكە.

While Hem and Haw were still trying to decide what to do, Sniff and Scurry were already on their way. They went further into the maze, up and down corridors, looking for cheese in every Cheese Station they could find.

لە كاتىكدا كە ھىم و ھاو ھىشتا ھەوليان ئەدا بېرىار بىدەن چى
بكەن، سنىف و سكىرى پىشتەر پىگای خویان گرتبوو. ئەوان
زیاتر ئەپۆشتنە ناو پارەوہ ئالۆزەكەوہ، سەرو خواری
پارەوہكە، ئەگەرەن بۆ پەنیر لە ھەموو ئىستگەكانى پەنیر تا
بتوانن بىدۆزنەوہ.

They didn't think of anything else but finding New Cheese.

ئەوان بېریان لە ھىچ شتىكى تر نەئەكردەوہ تەنھا لە
دۆزىنەوہى پەنیر نەبى.

They didn't find any for sometime until they finally went into an area of the maze where they had never been before: Cheese Station N.

ئەوان ھېچيان نەدۆزىيەوہ بۆ ماوہىيەك ھەتا لە كۆتايىدا رۆشتن
بۆ ناوچەيەكى راپرەوہ ئالۆزەكە كە ھەرگىز پىشتەر نەرۆشتبەون
بۆ ئەوى: ئىستگەى پەنيرى N.

They squealed with delight. They found what they
had been looking for: a great supply of New
Cheese.

ئەوان زرىكاندىان لە خوشتىدا. ئەوان ئەوہيان دۆزىيەوہ كە بى
ئەگەرەن: خواردىكى زۆرى پەنيرى نوى.

They could hardly believe their eyes. It was the
biggest store of cheese the mice had ever seen.

ئەوان بە سەختى توانيان باوہر بە چاوہكانى خويان بكن.
ئەوہ گەرەترىن كۆگاي پەنير بوو كە مشكەكان لە ژياناندا
بىنبوويان.

In the meantime, Hem and Haw were still back in
Cheese Station C evaluating their situation. They
were now suffering from the effects of having no
Cheese. They were becoming frustrated and
angry and were blaming each other for the
situation they were in.

هەر له و کاته دا، هیم و هاو هیشتا گه پرابوونه وه بو ئیستگه ی
په نیری C بارودووخه که یان هه لئه سه نگاند. ئەوان ئیستا
ئازاریان ئەچەشت له دەست نه بوونی په نیر. ئەوان بیزارو توپه
بوون وه لۆمه ی یه کترییان ئەکرد بو ئەو بارودووخه ی که تی
که وتوون.

Now and then Haw thought about his mice buddies, Sniff and Scurry, and wondered if they had found any cheese yet. He believed they might be having a hard time, as running through the maze usually involved some uncertainty. But he also knew that it was likely to only last for a while.

جار جار هاو بیرى له هاویری مشکه کانی ئەکرده وه، سنیف و سکیری، وه ئەیویست بزانی ئایا ئەوان هیچ په نیریان دۆزیوه ته وه هیشتا. ئەو پیی وابوو که ئەوان له کاتیکی سه ختدا بن، له کاتیکیدا که به ناو پاره وه ئالۆزه که دا پائه کهن که گومانی تیدایه. به لام ههروه ها ئەیزانی که ئەوه ته نها بو ماوه یه ک به رده وام ئەبییت.

Sometimes, Haw would imagine Sniff and Scurry finding New Cheese and enjoying it. He thought about how good it would be for him to be out on

an adventure in the maze, and to find fresh New Cheese. He could almost taste it.

ههندی جار، هاو ئه وهی ئه هینایه بهر چاوی خوئی که سنیف و سکیری په نیری نوییان دوزیبتته وه و خوشی لی ببینن. ئه و بیری له وه ئه کرده وه چه ند باش ئه بیت سه رکه شییه ک بکات و بگه ری به ناو پاره وه ئالوزه که دا، تا په نیری نوی و تازه بدوزیتته وه. ئه و خه ریک بوو تامی ئه کرد.

The more clearly Haw saw the image of himself finding and enjoying the New Cheese, the more he saw himself leaving Cheese Station C. Let's go! he exclaimed, all of a sudden.

چه ند پوونتر هاو وینه ی خوئی ئه بینن که په نیری نویی ئه دوزیبه وه و خوشی لی ئه بینن، زیاتر خوئی ئه بینن که ئیستگه ی په نیری C به جیهیشت. با پروین! ئه و هاواری کرد، زور به خیرایی و له ناکاو.

No, Hem quickly responded. I like it here. It's comfortable. It's what I know. Besides it's dangerous out there.

نا، هیّم به خیرایی وه لّامی دایه وه. حهزم لیّره یه. ئیّره
ئاسوده به خشه. من ئه وه ئه زانم. جگه له وهش مه ترسیداره
ده ره وهی ئیّره.

No, it isn't, Haw argued. "We've run through
many parts of the maze before, and we can do it
again.

نه خیر وانیه، هاو مناقه شهی کرد. ئیّمه به ناو زۆریه ی به شی
پاراهه ئالۆزه که دا پامان کردوو پيشتر، وه ئه توانین ئه وه
بکهینه وه دیسان.

I'm getting too old for that, Hem said. And I'm
afraid I'm not interested in getting lost and
making a fool of myself. Are you?

من زۆر پیر بووم بو ئه وه، هیّم وتی. وه به داخه وه من حهزم له
وون بوون نییه و خوّم گه مرّه ناکه م. ئه ی تو؟

With that, Haw's fear of falling returned and his
hope of finding New Cheese faded.

له گه لّ ئه وه دا، ترسی شکست بو هاو گه رایه وه و هیواکه ی ئه و
بو دۆزینه وه ی په نیر و ن بوو.

So everyday, the littlepeople continued to do what they had done before. They went to Cheese Station C, found no Cheese, and returned home, carrying their worries and frustrations with them.

بۆيە ھەموو پوژيک، کورتەبالاکان بەردەوام بوون لەو دەی کە
پیشتر ئەیانکرد. ئەوان ئەپوشتن بۆ ئیستگەي پەنیری C، ھیچ
پەنیریان نەئەدۆزییەو، وە ئەگەرانەو بۆ مالهو، نیگەرانی و
بی هیواییان لەگەل خویان ئەبردەو.

They tried to deny what was happening, but found it harder to get to sleep, had less energy the next day, and were becoming irritable.

ئەوان ھەولیان ئەدا حاشا لەو بکەن کە پروی ئەدا، بەلام
بۆیان دەرکەوت سەختە خەوتن، وزەیان کەمتر بوو و پوژی
دواتر، وە زۆر تۆرە بوون.

Their homes were not the nurturing places they once were. The littlepeople had difficulty sleeping and were having nightmares about not finding any Cheese.

مالهکەیان ئەو شوینی خواردەمەنییە نەبوو کە سەرەتا لیی
بوون. کورتەبالاکان بەسەختی ئەیانتوانی بخەون وە خەونی

ناخوشيان ئه بيىنى به وهى كه هيچ په نيريان نه ئه دوزييه وه.

But Hem and Haw still returned to Cheese Station C and waited there everyday.

به لام هيىم و هاو هيىشتا ئه گه رانه وه بو ئيىستگه ي په نيري C وه
له وي چاوه پرييان ئه كرد هه موو پوژي.

Hem said, you know, if we just work harder we'll find that nothing has really changed that much. The Cheese is probably nearby. Maybe they just hid it behind the wall.

هيىم وتي، ئه زاني، ئه گه ر زياتر كار بكه ين بو مان ده ر ئه كه وي كه
له راستيدا هيىچ شتيك ئه وه نده نه گوپراوه. په نيره كه له وان هيه
نزيك بيت. له وان هيه له پشت ديواره كه وه شار د بيتيانه وه.

The next day, Hem and Haw returned with tools. Hem held the chisel while Haw banged on the hammer until they made a hole in the wall of Cheese Station C. They peered inside but found no Cheese.

پوژي دواتر، هيىم و هاو به ئاميري ده ستييه وه گه رانه وه. هيىم
ئه سكه نه كه ي ئه گرت له كاتيكا كه هاو به چه كوش ليى ئه دا

ههتا کونیکیان کرده دیواری ئیستگهی په نیری C. سهیری
ژووره وهیان کرد به لام هیچ په نیریان نه دوزییه وه.

They were disappointed but believed they could solve the problem. So they started earlier, stayed longer, and worked harder. But after a while, all they had was a large hole in the wall.

ئهووان بی هیوا بوون به لام لهو باوه پردها بوون که نه توانن
کیشه که چاره سهر بکه ن. بویه زووتر دهستیان پیکرد، زیاتر
مانه وه، وه زیاتر کاریان کرد. به لام دواي ماوه یه که نه وهی
دهستیان که وت کونیکی گه وره بوو له دیواره که دا.

Haw was beginning to realize the difference between activity and productivity.

هاو ههستی به جیاوازی نیوان چالاکی و بهرهم هینان کرد.

Maybe, Hem said, we should just sit here and see what happens. Sooner or later they have to put the Cheese back.

له وانیه، هیم وتی، پیویسته تهنا لیږه دانیشین و بزاین چی
پووئهدات. درهنگ یان زوو ئهووان پیویسته په نیره که
بگه ریښه وه.

Haw wanted to believe that. So each day he went home to rest and returned reluctantly with Hem to Cheese Station C. But Cheese never reappeared.

ھاو ئەیویست باوەر بەوە بکات. بۆیە ھەموو پوژیک ئەپوشتەوہ بو مالموہ بو پشوودان وە نابەدل لەگەل ھیم ئەگەرایەوہ بو ئیستگە ی پەنیری C. بەلام پەنیر ھەرگیز دەرنەکەوتەوہ.

By now the little people were growing weak from hunger and stress. Haw was getting tired of just waiting for their situation to improve. He began to see that the longer they stayed in their Cheeseless situation, the worse off they would be.

لە ئیستادا کورتەبالاکان لاوازتر بوون لە برسیتی و لە نیگەرانیدا. ھاو بیزار بوو لە تەنھا چاوەریکردن تا بارودۆخەکیان باشتر بییت. ئەو وردە وردە لەو تینەگەشت چەند زیاتر بمیننەوہ لە بارودۆخە بی پەنیرەکیاندا، خراپتر ئەبی بارودۆخیان.

Haw knew they were losing their edge.

ھاو ئەیزانی کارزانی خویان لە دەست ئەدەن.

Finally, one day Haw began laughing at himself. Haw, haw, look at me. I keep doing the same things over and over again and wonder why things don't get better. If this wasn't so ridiculous, it would be even funnier.

دوآجار پوژيکيان هاو دهستی به پيکه نين کرد به خوئی. هاو
هاو سهیری من که. من بهردهوام هه مان شت نه کهم دووباره و
دووباره وه نه مهوی بزانه بوچی شته کان باشته نابن. نه گهر
نه مه زور گالته جارانه نه بی نه وه هه زهلی تر نه بی.

Haw did not like the idea of having to run through the maze again, because he knew he would get lost and have no idea where he would find any Cheese. But he had to laugh at his folly when he saw what his fear was doing to him.

هاو نهو بیروکه یه ی به دل نه بوو که پیویست بی به ناو پاروه وه
نالوزه که دا رابکه ن دیسان، له بهرئه وه ی نه یزانی ون نه بی وه
هیچ بیروکه یه کی نییه له کوی په نیر بدوژیته وه.

He asked Hem, Where did we put our jogging suits and running shoes? It took a long time to find them because they had put everything away when they found their Cheese at Cheese Station C, thinking they wouldn't be needing them anymore.

ئەو پرسىياري لە ھىم كرد، لە كوي قاتي وەرزش و پىلاوى
پاكردنه كه مان دانا؟ زورى پىچوو تا دوزيانەو لە بەرئەو
ئەوان ھەموو شتيكيان وەلا نا كاتيک كه پەنيريان دوزييهو لە
ئىستگەي پەنيري C، پىيان وابوو چيتر پىويستيان پىي نابی.

As Hem saw his friend getting into his running gear, he said, You're not really going out into the maze again, are you? Why don't you just wait here with me until they put the Cheese back?

ھەر كه ھىم ھاوپىكەي بينى جلو بەرگى پاكردنى لە بەرئەو
وتى، تۆ بەراستى نارۆيىتە دەرەو بو ناو پارەو ئالۆزە
ديسان، وانىيە؟ بۆچى تەنھا ليّره لەگەل من چاوەرى ناكەي
ھەتا پەنيرەكە ئەگەرىننەو.

Because, you just don't get it, Haw said. I didn't want to see it either, but now I realize they're never going to put the Old Cheese back. That was yesterday's Cheese. It's time to find New Cheese.

لە بەرئەو ھى تۆ بەمزوانە دەستت ناكەوى، ھاو وتى. منيش
نەمدەويست لەو تىبگەم، بەلام ئىستا ئەزانم ھەرگيز پەنيرە

کۆنەکه ناگه پیننهوه. ئەوه پهنیری دوینی بوو. کاتی ئەوهیه
پهنیری نوی بدۆزینهوه.

Hem argued, But what if there is no Cheese out there? Or even if there is, what if you don't find it?

هیم مناقه شهی کرد، به لام چی ئەکە ی ئەگەر هیچ پهنیری لی
نەبوو دەرەوه؟ وه تەنانهت ئەگەر هەبی، چی ئەکە ی ئەگەر
نەتدۆزییهوه؟

I don't know, Haw said. He had asked himself those same questions too many times and started to feel the fears again that kept him where he was.

نازانم، هاو وتی. ئەو زۆر جار هەمان ئەم پرسیارانهی لهخوی
کردوووه و دیسان هەستی به ترس کردوووه هەر ئەوه ئەوی
گه پاندۆتهوه بو ئەو شوینە ی که لی بووه.

Then he thought about finding New Cheese and all the good things that came with it and gathered his courage.

پاشان ئەو بیری له دۆزینەوهی پهنیری نوی کردوووه وه
بیرکردنەوهی باشی ئەو ورە ی ئەوی بەرزکردوووه.

Sometimes, Haw said, things change and they are never the same again. This looks like one of those times, Hem. That's life! Life moves on. And so should we.

ههندی جار هاو ئه یوت، شته کان ئه گۆرین وه هه رگیز به هه مان
شیوه نابن جاریکی تر. ئه مه وه ک ئه و کاتانه وایه هیم. ئه وه
ژیانه! ژیان به رده وامه. وه ئیمهش ئه بی به رده وام بین.

Haw looked at his emaciated companion and tried to talk sense to him, but Hem's fear had turned into anger and he wouldn't listen.

هاو سهیری هاوړی لاوازه که ی کرد وه هه ولیدا به هیمنی
قسه ی له گهل بکات، به لام ترسی هیم گۆرا بو توپه یی و گوئی
نه گرت.

Haw didn't mean to be rude to his friend, but he had to laugh at how silly they both looked.

هاو مه بهستی ئه وه نه بوو بی ره وشت بیت له گهل هاوړیکه یدا،
به لام پیویست بوو پیبکه نی به وه ی که چه ند گه مژه بوون
هه ردووکیان.

As Haw prepared to leave, he started to feel more alive, knowing that he was finally able to laugh at himself, let go and move on.

له كاتيگدا كه هاو خوځى ناماده نه كړد بو پوښتن، هه ستي به ژيانه وهى زياتر نه كړد، نه وهى زانى كه نه و دواچار توانى به خوځى پيښكه نى، با بروم و بهرده وام بم.

He announced, It's maze time!

نه و پايگه ياند، كاتى توپره پييه!

Hem didn't laugh and he didn't respond.

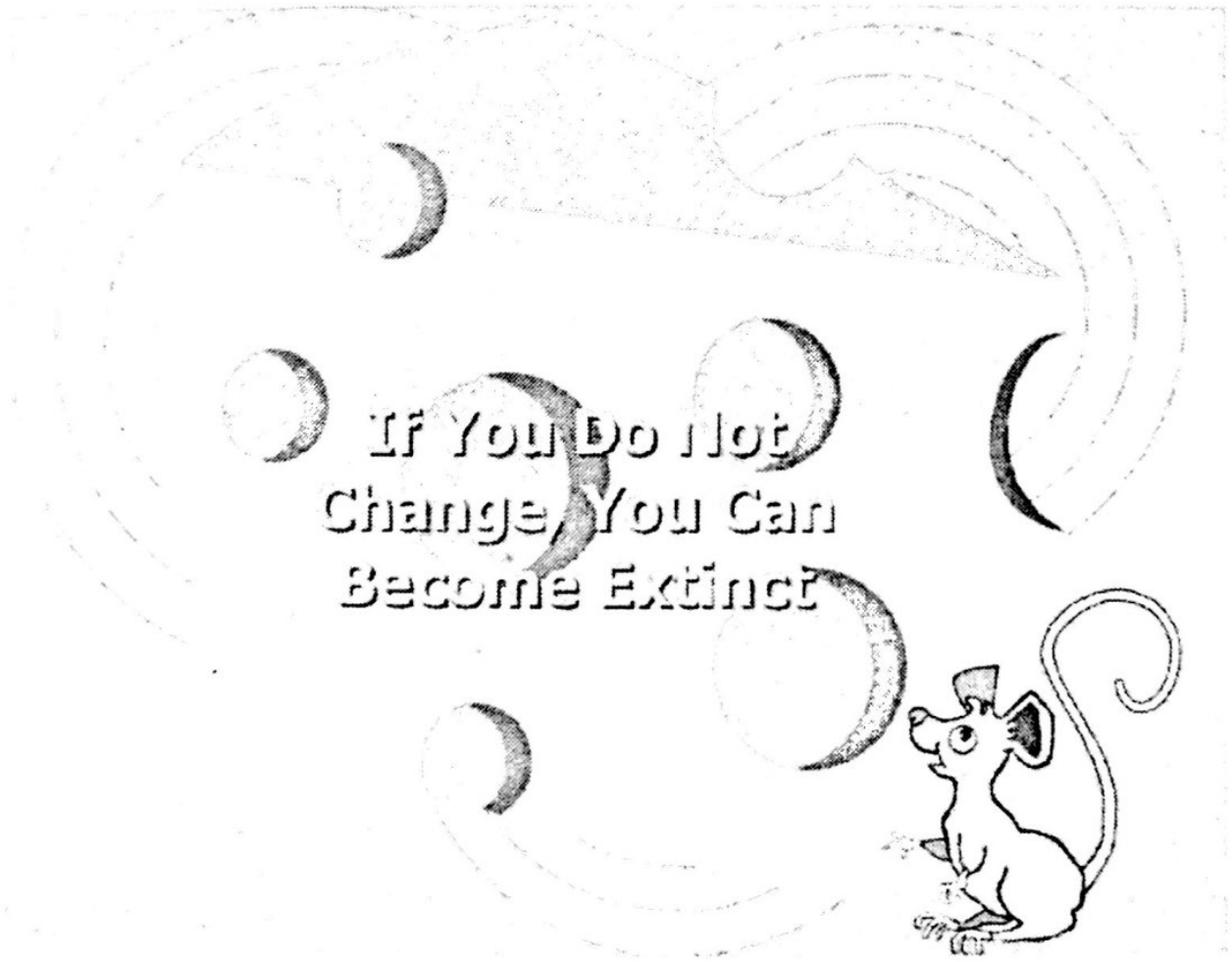
هيم پينه كهنى وه وه لامى نه دايه وه.

Haw picked up a small, sharp rock and wrote a serious thought on the wall for Hem to think about. As was his custom, Haw even drew a picture of cheese around it, hoping it would help Hem to smile, lighten up, and go after the New Cheese. But Hem didn't want to see it.

هاو بهرديكى بچوك و تيژى هه لگرت و بوچوونيكى راستى بو هيم نوسى تا بيري لى بكاته وه. هه ر وهك نه ريتيكى خوځى هاو ته نانهت ويينه يه كى په نيري كيشا به ده وريدا، به و هيوايه ي كه نه وه يارمه تيدهر بيت بو هيم تا پيښكه نى، شته كان به سادهيى

وهربگری، وه به دواى په نیری نویدا بگهړی. به لام هیم
نه یده ویست نه وه ببینی.

It read: نه یخوینده وه:

نه گهر نه گورپی، نه کری له ناوېچی

Then, Haw stuck his head out and peered anxiously into the maze. He thought about how he'd gotten himself into this cheeseless situation.

پاشان هاو سهري برده دهره وه به ترسه وه سهيري ناو
پاره وه ئالۆزه كه ي كرد. ئه و بيري له وه ئه كرده وه چۆن خۆي
خسته ناو ئه م بارودۆخه بي په نيره وه.

He had believed that there may not be any Cheese in the maze, or he may not find it. Such fearful beliefs were immobilizing and killing him

ئه و له و باوه پره دا بوو له وان هيه هيج په نيري لي نه بيت ناو
پاره وه ئالۆزه كه يان له وان هيه نه يدوزيته وه. ئه و باوه پره
ترسينه رانه ئه ويان گۆج ئه كردو ئه يانكوشت.

Haw smiled. He knew Hem was wondering, "Who moved my Cheese?" but Haw was wondering, "Why didn't I get up and move with the Cheese sooner?"

هاو پيڪهني. ئەو ئەيزاني هيٺم بير ئەكاتەو، "كي پەنيرەكەي
مەنى بردوو؟" بەلام هاو بيري ئەكردهو، "بوچي زووتر
هەلنەسام و بړوم بە پەنيرەكەو؟"

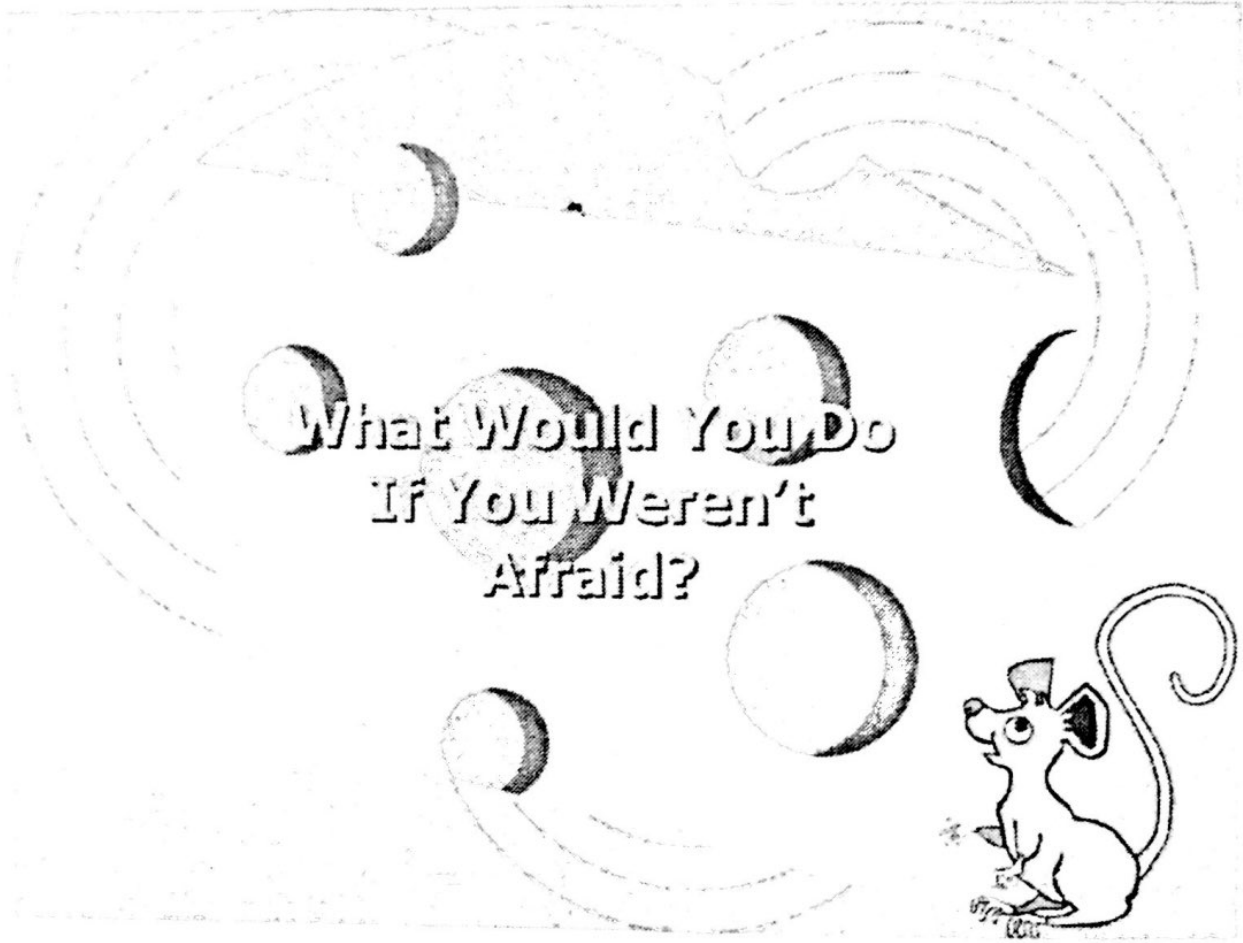
As he started out into the maze, Haw looked back to where he had come from and felt its comfort. He could feel himself being drawn back into familiar territory - even though he hadn't found Cheese there for some time.

هەر که دەستی بە پوشتنه دەرەو کرد بو ناو پارەوہ ئالۆزەکە،
هاو ئاوپری دایەوہ بو ئەو شوینەي که لیوہی هاتبوو وە
هەستی بە ئاسودەیی ئەو شوینە ئەکرد. ئەو وا هەستی ئەکرد
گەپیندراوہ تەوہ بو خاکیکی ئاشنا - هەرچەندە بو ماوہیەک
پەنیری نەدۆزییەوہ لەوی.

Haw became more anxious and wondered if he really wanted to go out into the maze. He wrote a saying on the wall ahead of him and stared at it for some time:

هاو زیاتر نیگەران بوو وە بیری لەوہ ئەکردەوہ که ئایا ئەو
بەراستی ئەیەوی بړواتە دەرەوہ بو ناو پارەوہ ئالۆزەکە. ئەو

وتەيەكى نوسى لەسەر ديوارەكەى پيش خۆى وه ديقەتى دا
بو ماوهيهك:

چيت ئەکرد ئەگەر نەترسايتايە؟

He thought about it.

ئەو بېرى لى كۆردەو.

He knew sometimes some fear can be good. When you are afraid things are going to get worse if you don't do something, it can prompt you into action. But it is not good when you are so afraid that it keeps you from doing anything.

ئەو ئەيزانى ھەندى جار ئەكرى ترس باش بىت. كاتىك كە ئەترسى شتەكان خراپتر ئەبن ئەگەر شتىك نەكەي، ئەكرى ئەو تۆ بخاتە كار. بەلام باش نىيە ئەوئندە بترسى كە ھىچ شتىك نەكەي.

He looked to his right, to the part of the maze where he had never been, and felt the fear.

ئەو سەيرى لاي راستى خۆي كرد، بو ئەو بەشەي پارەوئەكە كە ھەرگىز نەپۆشتوئە، وە ھەستى بە ترس كرد.

Then, he took a deep breath, turned right into the maze, and jogged slowly, into the unknown.

پاشان هەناسەيەکی قولى هەلکيشا، بۆ لای راست پيچى
کردهوه بۆ ناو پارەوه ئالۆزهکه، وه به هیواشی رایکرد، بۆ ناو
ئەو شوینە نەزانراوه.

As he tried to find his way, Haw worried, at first,
that he might have waited too long in Cheese
Station C. He hadn't had any Cheese for so long
that he was now weak.

لەکاتیکیدا که هەولی ئەدا پینگاکەى بدۆزیتەوه، هاو نیگەران
بوو سەرەتا، لەبەرئەوهی لەوانەیه زۆر چاوەرپى کردییت لە
ئىستگەى پەنیری C. ئەو هیچ پەنیری نەخوارد بوو بۆ
ماوهیەکی زۆر لەبەرئەوه ئىستا لاواز بوو.

It took him longer and it was more painful than
usual to get through the maze. He decided that if
he ever got the chance again, he would adapt to
change sooner. It would make things easier.

زیاتری پیچوو وه زیاتر ئازار بەخش بوو پوشتنە ناو پارەوه
ئالۆزهکه وه وهک لە جارەن. ئەو بریاریدا ئەگەر هەرگیز جاریکی
تر دەرفەتیکی بۆ پیکهوت، زووتر خوی لەگەل گۆرانددا
بگونجینی. ئەوه شتەکان ئاساتر ئەکات.

Then, Haw smiled a weak smile as he thought,
"Better late than never."

پاشان هاو پیکه نینیکی لاواز پیکه نی که بیری کرده وه " با
درهنگیش بیټ هر شتیك بکه ی باشه نهك هیچ نه که ی."

During the next several days, Haw found a little Cheese here and there, but nothing that lasted very long. He had hoped to find enough Cheese to take some back to Hem and encourage him to come out into the maze.

له ماوه ی چند پوژی داهاتوودا، هاو که میك په نیری دوژییه وه
لیره و لهوی، به لام نه وهنده نه بوو که زور دریژه بکیشی. نه و
هیوادار بوو که په نیری ته واو بدوژیته وه تا هندیك بباته وه بو
هیم بو نه وهی وره ی بهرز بکاته وه بیته دهره وه بو ناو راره وه
ئالوزه که.

But Haw didn't feel confident enough yet. He had to admit, he found it confusing in the maze. Things seemed to have changed since the last time he was out here.

به لام هاو هیشتا ههستی به دلنیایی ته واو نه نه کرد. نه و
پیویست بوو دانی پیا نی که بو ی دهرکه وتووو ناو راره وه که

ئالۆزە. شتەكان وادياربوو گۆرابوون لەوێ لەگەڵ دواجاردا كە
ئەو هاتبوو ئێرە.

Just when he thought he was getting ahead, he would get lost in the corridors. It seemed his progress was two steps forward and one step backwards.

ئەو پێیوابوو هەر بەرەو پێشەو بەرپوات ون ئەبێت لە ناو
پارەوێكاندا. پۆشتنی ئەو دوو هەنگاو بۆ پێشەو هەنگاویك
بۆ دوواوە بوو.

It was a challenge, but he had to admit that being back in the maze, hunting for Cheese, wasn't nearly as bad as he feared it might be.

ئەو بویری بوو، بەلام ئەو پێیویست بوو دان بەوەدا بنێ
گەرانیوە بۆ پارەوێ ئالۆزەكەو گەرانی بۆ پەنیر ئەوەندە خراپ
نەبوو كە ئەو لێی ئەترسا.

As time went on he began to wonder if it was realistic for him to expect to find New Cheese. He wondered if he had bitten off more than he could chew. Then he laughed, realizing that he had nothing to chew on at the moment.

له گهل تيپه ربووني كاتدا نهو دهستي به بيركردنه وه كرد كه
ئايا نهو هه راسته نهو پيشبيني دوزينه وهي په نيري نوي بكات.
نهو نهويويست بزاني كه غازيكي گه وره تري نه گرتووه له وهي كه
نه تواني بيجوي. پاشان پيكنه ني، دركي به وه كرد كه هيچي له
دهمدا نيه تا بيجوي له ئيستادا.

Whenever he started to get discouraged he reminded himself that what he was doing, as uncomfortable as it was at the moment, was in reality much better than staying in the Cheeseless situation. He was taking control, rather than simply letting things happen to him.

هه كاتيک كه نهو بي وره نه بوو بيري خوئي نه هينايه وه هه
چييهك بكات نه وهندهي نهو ساتانه ناخوش نيه كه له
بارودوخيكي بي په نيردا بمينيته وه. نهو كوئترولي
بارودوخه كه ي نه كرد له باتي نه وهي ريگه بدات نهو شتانه ي
لي به سه ر بيت.

he had bitten off more than he could chew
(idiom):

غازيكي گه وره تري گرتووه له وهي كه نه تواني بيجوي (نه مه
زاراويه كي نه مريكييه، مه بهستي نهويه كاتيک كه سيك كاريك
نه كات كه به ده ر له تواناي خوويه تي.)

Then he reminded himself, if Sniff and Scurry could move on, so could he!

پاشان بیری خوئی خسته وه، ئه گهر سنیف و سکیری بتوانن
به رده وام بن، ئه ویش ئه توانی به رده وام بییت!

Later, as Haw looked back on things, he realized that the Cheese at Cheese Station C had not just disappeared overnight, as he had once thought.

دواتر کاتی که هاو چاوی به شته کاندای خشانده وه، ئه وهی
زانی که په نیره که له ئیستگهی په نیری C ته نها له ماوهی
شه ودا نه بوو که ون بوو، وه که ئه وهی که ئه وان سه ره تا بیریان
لی کردبو وه.

The amount of Cheese that had been there toward the end had been getting smaller, and what was left had grown old. It didn't taste as good.

ئه و بره په نیره که له وهی بوو له کو تایدا که متر ئه بوو وه، وه
ئه وهی که ما بوو کوون بوو بوو. تامی خو ش نه بوو.

Mold may even have begun to grow on the Old Cheese, although he hadn't noticed it. He had to

admit however, that if he had wanted to, he probably could have seen what was coming. But he didn't.

وه لهوانهيه تهنا نهت كه پروو گه شهى كرد بيٽ له سهر په نيره
كونه كه، وه نهو تيبيني نهوهى نه كرد بوو. نهو پيوست بوو
دان به وهدا بنى نه گهر بيويستايه نه يتوانى بيزانيايه چى پرووى
نهدا. به لام خوئى گرنكى به وه نهدهدا.

Haw now realized that the change probably would not have taken him by surprise if he had been watching what was happening all along and if he had anticipated change. Maybe that's what Sniff and Scurry had been doing. He stopped for a rest and wrote on the wall of the maze:

هاو ئيستا نهوهى زانى لهوانهيه گوږانه كه نهوهى سهرسام
نه كردايه نه گهر چاوديرى نهوهى بكردايه چى پرووى نهدا لهو
ماوهيه دا وه نه گهر پيشبيني گوږانى بكردايه. لهوانهيه نهوه
نهوه بيٽ كه سنيف و سكيږى كردوويانه. نهو راوهستا
تاپشوو بدات وه له سهر ديوارى راره وه ئالوزه كه نوسى:

Smell The Cheese
Often So You Know
When It Is Getting
Old.

بۆنى پەنير بکه هەميشه بهو شيويه ئەزانی کهى کۆن ئەبیت

Sometime later, after not finding Cheese for what seemed like a long time, Haw finally came across a huge Cheese Station which looked promising.

دواى ماوهیهك پاش نه دۆزینه وهى پەنیر بۆ ماوهیهكى زۆر، هاو
دواجار هات بۆ ئیستگهیهكى مهزنى پەنیر که هیوا به خش
دیاربوو.

When he went inside, however, he was most disappointed to discover that the Cheese station was empty.

كاتيك كه پوشته ژورده وه نهو بى ئوميد بوو كه بوى ددركهوت
ئىستگه پهنيره كه به تاله.

This empty feeling has happened to me too often, he thought. He felt like giving up.

ئهم ههسته به تاله زور جار به سهر من هاتوه، نهو بىرى
كرده وه. نهو خهريك بوو خووى ئه دا به دهسته وه.

Haw was losing his physical strength. He knew he was lost and was afraid he would not survive.

هاو خهريك بوو هيىزى جهسته يى له دهست ئه دا. نهو ئه يزانى
ون بووه و ئه ترسا كه نه ژى.

He thought about turning around and heading back to Cheese Station C. At least, if he made it back, and Hem was still there, Haw wouldn't be alone. Then he asked himself the same question, again: "What would I do if I weren't afraid?"

نهو بىرى له وه نه كرده وه بگهريته وه بو ئىستگه پهنيرى C. به

لايهنى كه مه وه ئه گهر بگه پرايه ته وه هيّم هيشتا له وى ئه بوو، هاو به تهنيا نه ئه بوو. پاشان هه مان پرسىياري له خوى كرد ديسان: "چيم ئه كرد ئه گهر نه ترسا مايه؟"

He was afraid more often than he liked to admit, even to himself. He wasn't always sure what he was afraid of, but, in his weakened condition, he knew now he was simply fearful of going on alone. Haw didn't know it, but he was running behind because he was weighed down by fearful beliefs.

ئهو ئه ترسا له وهى دانى پياني ته نانهت بو خوشى. ئهو هه ميشه دلنيا نه بوو له چى ئه ترسا، به لام له وه ره وشه لاوازهى خويدا ئهو ئيستا ئه يزاني له وه ئه ترسا به تهنيا بروت. هاو ئه وهى نه زانيبوو، به لام ئهو دواكهوت له بهر ئه وهى ئهو خوى به بىرو باوه رى ترسي نه ر چه وسانده وه.

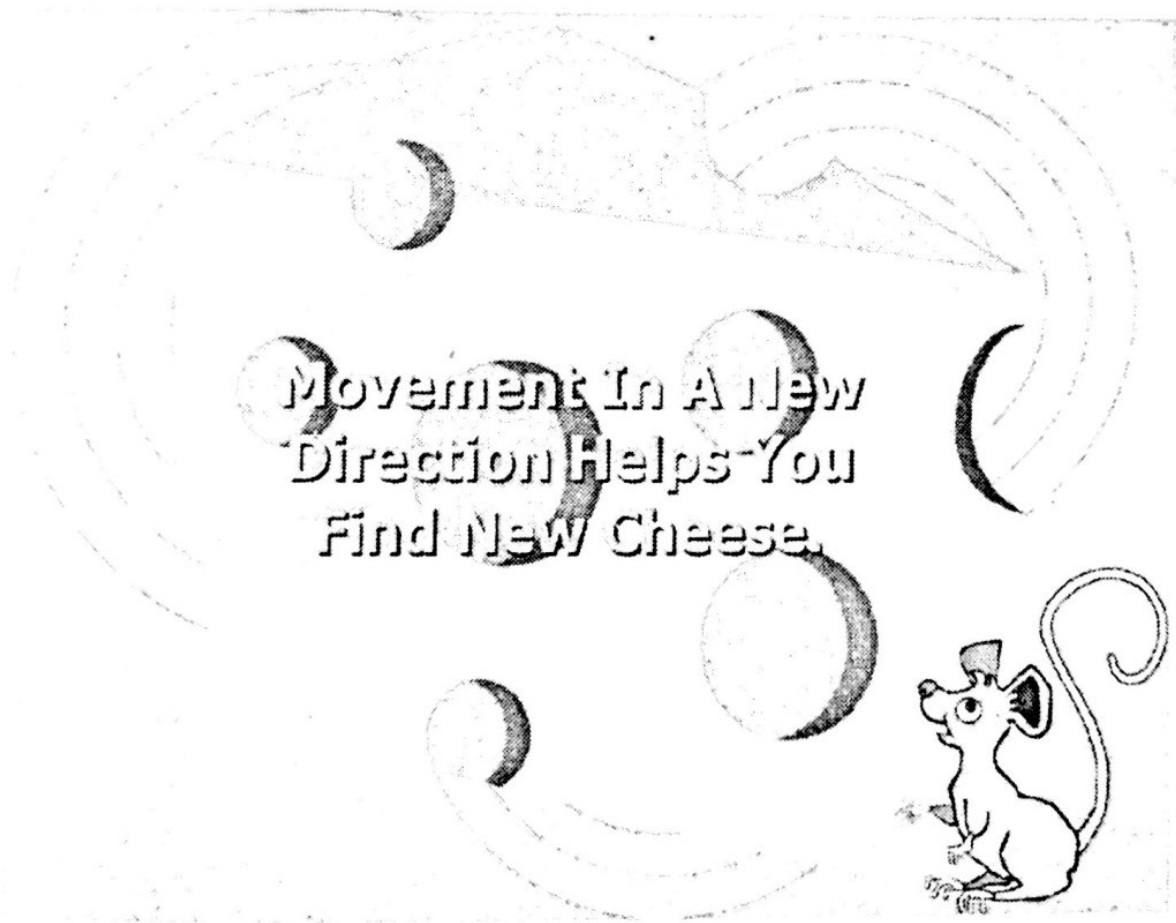
Haw wondered if Hem had moved on, or if he was still paralyzed by his fears. Then, Haw remembered the times when he had felt his best in the maze. It was when he was moving along.

هاو بىرى له وه ئه كرده وه كه ئايا هيّم جولآوه يان هيشتا ئيفليجه به هوى ترسه كانىيه وه. پاشان هاو بىرى ئهو كاتانهى

كەوتەوہ كە باشتىن ھەستى ھەبووہ لە ناو پارەوہ ئالۆزەكەدا.
ئەوہ ئەو كاتە بوو كە ئەجولاً.

He wrote on the wall, knowing it was as much a reminder to himself as it was a marking for his buddy Hem hopefully to follow:

ئەو لەسەر دیوارەكە نوسی، ئەیزانى كە ئەوہ ھەم
بىرخەرەوہیەكە بۆ خۆى وە نیشانەییەكە بۆ ھىمى ھاوړى بەو
ھىوايەى دواى بكەوى:

پۆشتن بەرەو ئاراستەییەكى نوى یارمەتیدەرە بۆ دۆزینەوہى
پەنیری نوى

letting go and trusting what lay ahead for him,
even though he did not know exactly what it was.

هەر که دەستی بە پاکردن کرد بە ناو پارەوێ تاریکە کەدا بو
خوارەوێ دەستی بە پیکەنین کرد. هاو ئەوێ نەزانی بوو
هیشتا، بەلام بووی دەرکەوت چی پوچی ئەو تیر ئەکات. ئەو
دەست بەرداری ئەوێ بوو وە متمانەێ بەوێ بوو کە لە پێشەوێ
بووی دانرابوو، هەرچەندە بە دروستی نەیدەزانی چی بو
دانراوێ.

To his surprise, Haw started to enjoy himself
more and more. "Why do I feel so good?" he
wondered. "I don't have any Cheese and I don't
know where I am going."

بو سەرسام کردنی خوێ، هاو دەستی بەوێ کرد کە خوێشی لە
خوێ ببینی زیاتر و زیاتر. بوچی ئەوێندە هەست بە خوێشی
ئەکەم؟ ئەو بیری کردەوێ. هیچ پەنیرم نییە وە نازانم بو کوی
ئەپۆم.

Before long, he knew why he felt good. He
stopped to write again on the wall:

پێش ئەوێ زۆر تیپەری، زانی بوچی هەست بە خوێشی
ئەکات. ئەو وەستا تا دیسان لەسەر دیوارەکە بنوسی:

کاتیڭ که به بی ترس نه پوی، ههست به ئازادی نه که ی.

Haw realized he had been held captive by his own fear. Moving in a new direction had freed him.

هاو زانی بهو ترسه ی که ههیه تی خو ی گرفتار کردوو ه. جولان

به ئاراسته یه کی نوی نهوی ئازاد کرد.

Now he felt the cool breeze that was blowing in this part of the maze and it was refreshing. He took in some deep breaths and felt invigorated by the movement. Once he had gotten past his fear, it turned out to be more enjoyable than he once believed it could be.

ئىستا ئەو ھەستى بە شنبەبايەكى سارد كرد كه ئەشنايەو ھەم بەشەي پارەو ھە ئالۆزەكەو ھە وزەبەخش بوو. ئەو چەند ھەناسەيەكى قولى ھەلكيشا ھەستى بە بوژانەو ھەم كرد بەو جولەيە. ھەركە وازى لە ترس ھيئا، شتەكان زۆر خوشتر بوون لەو ھەي كه ئەو پىرى لى ئەكردەو.

Haw hadn't felt this way for a long time. He had almost forgotten how much fun it was.

ھاو بو ماو ھەيەكى زۆر بوو ھەستى بەمە نەكردبوو. ئەو خەريك بوو لە پىرى ئەكرد كه چەند خوش بوو.

To make things even better, Haw started to paint a picture in his mind. He saw himself in great realistic detail, sitting in the middle of a pile of all his favorite cheeses—from Cheddar to Brie!

بو باشتكردى شتەكان، ھاو دەستى بە نەخشاندى وینەيەك كرد لە ناو مېشكى خويدا. ئەو خوي ئەبىنى كه بەراستى لە

ناوہ پراستی گردیک له خوشترین پهنیردا دانیشتووہ له پهنیری
چیداری جیره وه بو پهنیری فہرہنسی.

He saw himself eating the many cheeses he liked, and he enjoyed what he saw. Then he imagined how much he would enjoy all their great tastes.

ھاو خوئی ئەبینی کہ ئەو پهنیرانہی ئەخوارد کہ ئارہزوی
ئەکرد، وه خوشی له وه وەرئەگرت کہ ئەبینی. پاشان
ئەبھینایە بەر چاوی خوئی کہ چەند خوشی له و تامە خوشانە
ئەبینی.

The more clearly he saw the image of New Cheese, the more real it became, and the more he could sense that he was going to find it. He wrote:

چەند پرووتەر وینە ی پهنیرە نوئیەکە ی ئەبینی، زیاتر ئەبوو بە
پراست، وه زیاتر ئەیتوانی هەست بە وه بکات کہ ئەیدۆزیتە وه.
ئەو نوسی:

Imagining Myself
Enjoying New
Cheese, Even Before
I Find It, Leads Me
To It.

ئەو ھى كە ئەيھىنمە بەر چاوى خۆم خۆشى لە پەنيرى نوئ
ئەبىنم تەنانەت پىش ئەو ھى بىدۆزمەو، ئەمبا بەرەو پەنيرەكە.

Why didn't I do this before? Haw asked himself.

بۆچى من ئەمەم نەكرد پىشتر؟ ھاو پرسىيارى لە خۆى كرد.

Then he raced through the maze with greater strength and agility. Before long he spotted a Cheese Station and became excited as he noticed little pieces of New Cheese near the entrance.

پاشان رایکرد به ناو پاروهه نالۆزه که دا به هیژو چالاکییه کی زیاتره وه. زۆری پی نه چوو ئیستگه یه کی په نیری به دی کرد وه دلی خوش بوو که تیبینی پارچه په نیری بچوکی نویی کرد نزیک دهر وازه که.

They were types of Cheeses he had never seen before, but they looked great. He tried them and found that they were delicious. He ate most of the New Cheese bits that were available and put a few in his pocket to have later and perhaps share with Hem. He began to regain his strength

ئهوانه جوړه په نیری بون که ئه وه هرگیز نهیدیوو پیشتی، به لام خوش دیار بوون. ئه و تاقی کرده وه بو دی دهر که وت به تامن. ئه و زۆر به ی پارچه په نیره نوییه کانی خوارد که له وی هه بوون وه که میکی خسته گیرفانی تا دواتر بیخوات وه له وانیه له گه ل هیم بیخوات. ئه و وزه ی بو گه رایه وه.

He entered the Cheese Station with great excitement. But, to his dismay, he found it was empty. Someone had already been there and had left only the few bits of New Cheese.

ئه و پوشته ناو ئیستگه ی په نیره که وه به خوشییه کی زۆره وه. به لام ئه و شوک بوو، که بو دی دهر که وت به تال بوو. که سیک

پیشتر لهوی بووه وه تهنها چهند پارچهیهکی کهمی په نیری
نویی به جیهیشتووه.

He realized that if he had moved sooner, he would very likely have found a good deal of New Cheese here.

ئهو درکی به وه کرد ئه گهر زووتر برۆشتایه، زور پیی تی
ئه چوو بریکی باش په نیری بدو زیایه ته وه لیړه.

Haw decided to go back and see if Hem was ready to join him. As he retraced his steps, he stopped and wrote on the wall:

هاو بریاری دا بگه ریته وه و ببینی ئایا هیم ئاماده یه په یوه ندی
به ئه وه وه بکات. کاتیك که بو دواوه ههنگاوی ئهنا، وه ستاو
نوسی له سهر دیواره که:

The Quicker You Let
Go Of Old Cheese,
The Sooner you Find
New Cheese.

چەند خيړاتر واز لە پەنيرى كۆن بهيڻى، زووتر پەنيرى نووى
ئەدۆزیتەوه.

After a while Haw made his way back to Cheese Station C and found Hem. He offered Hem bits of New Cheese, but was turned down.

دواى ماوه يەك هاو گەرايهوه بو ئيستگهى پەنيرى C وه هيڻى
دۆزيبهوه. ئەو چەند پارچە پەنيرىكى نووى پيشكهشى هيڻ
کرد، بەلام رەتى كردهوه.

Hem appreciated his friend's gesture but said, I don't think I would like New Cheese. It's not what I'm used to. I want my own Cheese back and I'm not going to change until I get what I want.

هيم سوپاسگوزارى ههستى هاوپرېكهى بوو بهلام وتى، پيم وانىيه ئارهزوى پهنيرى نوى بكم. ئهوه ئهوه نىيه كه من لىي راهاتووم. من ئەمەوى پهنيرهكهى خوم بو بگه پىننهوه وه من ناگوريم ههتا ئهوه بهدهست ئههينم كه ئەمەوى.

Haw just shook his head in disappointment and reluctantly went back out on his own.

هاو تهنها سهرى راوهشاندى به نائوميدي وه نابهدلى به تهنيا گهرايهوه.

As he returned to the farthest point he had reached in the maze, he missed his friend, but realized he liked what he was discovering. Even before he found what he hoped would be a great supply of New Cheese, if ever, he knew that what made him happy wasn't just having Cheese.

ههركه گهرايهوه بو دوورترين شوين كه ئهوه پىي گهشتبوو له ناو پارهوه ئالوزهكهدا، بىرى هاوپرېكهى نهکرد، بهلام ئهيزانى

ئەو ئارەزووی ئەوەی ئەکرد که ئەیدۆزییەوه. تەنانەت پێش
ئەوەی پەنیری نوێ بدۆزیتەوه که ئاواتەخواز بوو بۆی، ئەگەر
بیزانیایە تەنها هەبوونی پەنیر نییە که ئەو دلخۆش ئەکات.

He was happy when he wasn't being run by his
fear. He liked what he was doing now.

ئەو دلخۆش بوو که بە قسەي ترسی نەکرد. ئەو حەزی لەوه
بوو که ئەیکرد ئیستا.

Knowing this, Haw didn't feel as weak as he did
when he stayed in Cheese Station C with no
Cheese. Just realizing he was not letting his fear
stop him and knowing that he had taken a new
direction nourished him and gave him strength:

هاو ئەوەی زانی که هەستی بەوه نەکردبوو چەند لاواز بوو
کاتیك که له ئیستگەي پەنیری C ئەمایەوه بە بی پەنیر. ئەو
تازە درکی بەوه کردوو که پێگەي بە ترس نەدا ئەو پراگری وه
ئەوەی زانی که ئەو ئاراستەیهکی نوێی گرتەبەر بو تیرکردنی
خۆی وه بو بەخشینی هیز بە خۆی.

Now he felt that it was just a question of time
before he found what he needed. In fact, he
sensed he had already found what he was
looking for. He smiled as he realized:

ئىستا ھەستى بەۋە كرد كه ئەۋە بە دۇنيايىيەۋە ھەر پۈۋى ئەدا
پىش ئەۋەى ئەۋە بدۇزىتەۋە كه پىۋىستى پى بوۋ. لە
راستىدا، ئەۋ وا ھەستى ئەكرد پىشتەر ئەۋەى دۇزىۋەتەۋە كه
بۇى ئەگەرا. ئەۋ پىكەنى كاتىك كه زانى:

گەران لە ناو پارەۋە ئالۆزەكەدا سەلامەتتەرە ۋەك لە مانەۋە لە
پەۋشىكى بى پەنیردا.

Haw realized again, as he had once before, that what you are afraid of is never as bad as what you imagine. The fear you let build up in your

mind is worse than the situation that actually exists.

هاو درکی بهوه کرد دیسان، هەر وهك پیشتەر درکی کردبوو،
ئەوهی که لیی ئەترسی هەرگیز هیندەوی ئەوه خراپ نییه که
ئەهیئیتە بەر چاوی خووت. ئەو ترسەوی که ریگەوی پی ئەدەوی
له ناو میشتکدا بناغه دابنی خراپتره له و رهوشەوی که بهراستی
بوونی ههیه.

He'd been so afraid of never finding New Cheese that he didn't even want to start looking. But since starting his journey he had found enough Cheese in the corridors to keep him going. Now he looked forward to finding more. Just looking ahead was becoming exciting.

ئەو ئەوهنده ئەترسا لهوهی که هەرگیز پهیری نوی نه دۆزیتهوه
که تهنانهت نهیدهویست دەست به گهران بکات. بهلام لهو
کاتهوهی دەستی به گهشتهکهی کردوو پهیری تهواوی
دۆزیوتهوه له ناو پارهوهکاندا تا بتوانی بهردهوام بیت. ئیستا
چاوهروانی دۆزینهوهی زیاتر بوو. تهنه سهرکردنی پیشهوه
دلخۆشکهه بوو.

His old thinking had been clouded by his worries and fears. He used to think about not having

enough Cheese, or not having it last as long as he wanted. He used to think more about what could go wrong than what could go right.

له رابردوودا باوهږي ټه و تاريخ بوو بوو به نيگه راني و ترسه کاني. ټه و راهاتبوو بير له وه بکاته وه په نيري ته و او ي دهست نه که وي يان ټه وه نده ي دهست نه که وي که ټه و ټه يو يست. ټه و راهاتبوو بير له لايه ني خراپي شته کان بکاته وه نه که له لايه ني باشي شته کان.

But that had changed in the days since he had left Cheese Station C.

به لام ټه وه گوږا له و پوږه وه ي که ټي ستگه ي په نيري C به جي هيشته.

He used to believe that Cheese should never be moved and that change wasn't right.

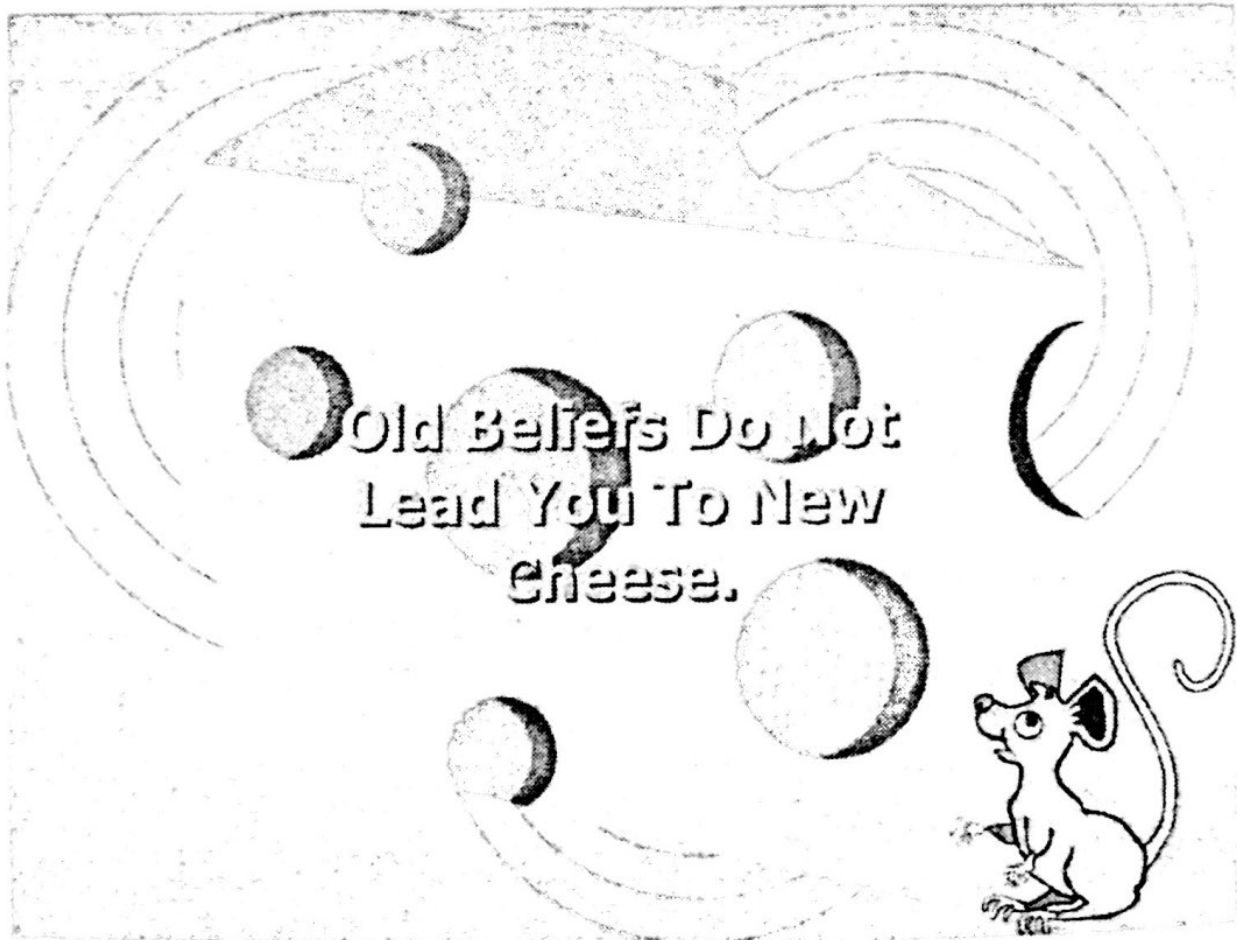
ټه و راهاتبوو و ا بير بکاته وه په نير هه رگيز نابي لابي وي وه گوږان راست نييه.

Now he realized it was natural for change to continually Occur, whether you expect it or not. Change could surprise you only if you didn't expect it and weren't looking for it.

ئەو ئىستا ئەوھى زانى سىروشتىيە گۆران بە بەردەوامى
پووبدات پىشبينىت كىردىت يان نا. گۆران تەنھا كاتىك
سەرسامت ئەكات كە چاوەرپىت نەكىردىت يان بە دوايدا
نەگەرابىت.

When he realized he had changed his beliefs, he
paused to write on the wall:

كاتىك كە ھەستى كىرد باوەرى خۆى گۆرىوھ، پراوەستا تا
لەسەر دىوارەكە بنوسى:

باوەرى كۆن تۆ نابات بەرھو پەنیرى نوى.

Haw hadn't found any Cheese yet but, as he ran through the maze, he thought about what he had already learned.

هاو هیشتا هیچ په نیری نه د وژیبووه وه به لام کاتیک که به ناو
پاره وه که دا پراینه کرد، بیری له وه نه کرده وه که پیشتی فییری بوو
بوو.

Haw now realized that his new beliefs were encouraging new behaviors. He was behaving differently than when he kept returning to the same cheeseless station.

هاو نیستا زانی باوه پری نویی نه و وره ی نه ویان به رز کرده وه
بو پره فتاری نوی. نه و نیستا جیاواز پره فتاری نه کرد وه که له
کاته ی که به به رده و امی نه گه پرایه وه بو ه مان نیستگه ی بی
په نیر.

He knew when you change what you believe, you change what you do.

نه و زانی کاتیک که باوه پری خوټ نه گوپی، کرده وه کانیش
نه گوپی.

You can believe that a change will harm you and resist it. Or you can believe that finding New Cheese will help you to embrace the change.

ئەتوانى باوەر بە خۆت بىنى كە گۆرانكارى ويرانت ئەكات و بەرگرى لى بکەى. يان ئەتوانى باوەر بە خۆت بىنى كە دۆزىنەوہى پەنيرى نوى يارمەتيت ئەدات گۆران لە باوەش بگرى.

It all depends on what you choose to believe. He wrote on the wall:

هەموو ئەمانە بەندە لەسەر ئەوہى تۆ کاميان هەلئەبژيرى بو ئەوہى باوەرى پى بکەى.

When You See That
You Can Find And
Enjoy New Cheese,
You Change Course.

كاتيڭ كه ئه بيىنى ئه توانى په نىرى نوى بدؤزىته وه و خوشى لى
بيىنى، ئاراسته ي خوت ئه گوڤرى.

Haw knew he would be in better shape now if he had embraced the change much sooner and left Cheese Station C earlier. He would feel stronger in body and spirit and he could have coped better with the challenge of finding New Cheese.

هاو ئه وهى زانى كه له بارودؤخىكى باشتردا ئه بوو ئىستا
ئه گهر زووتر باوهشى بو گوڤران بكردايه ته وه و زووتر ئىستگه ي

په نیری C به جیبھیشتایه. ئەو ههستی به هیزی زیاتر ئەکرد
له جهسته و پوچی داو باشتر ئەیتوانی به رهنگاری دۆزینه وهی
په نیری نوی بیته وه.

In fact, he probably would have found it by now if
he had expected change, rather than wasting
time denying that the change had already taken
place.

له راستیدا له وانه بوو ئیستا دۆزیبیتته وه ئەگەر پیشبینی
گۆرانی بکردایه، له باتی ئەوهی کات به فیرو بدات به ئینکاری
کردن له وهی که گۆران پیشتر روویدا بیت.

He gathered his will and decided to keep
proceeding into the newer parts of the maze. He
found little bits of Cheese here and there and
began to regain his strength and confidence.

ئەو ویستی خوی کوکرده وهو بریاریدا به رده وام بیت له گه پان
به ناو به شه نوییه کانی راره وه ئالۆزه که دا. ئەو پارچه په نیری
بچوکی ئەدۆزییه وه لیرو له وی وه هیزو دلنیایی بو
ئەگه رایه وه.

As he thought back on where he had come from,
Haw was glad he had written on the wall in many
places. He trusted it would serve as a marked

trail for Hem to follow through the maze, if he chose to leave Cheese Station C.

هەر که بیرى له وه ئەکرده وه له کوێوه هاتوو، هاو خوشحال ئەبوو که له سەر دیواره که نوسیویه تی له زۆر شوین. ئەو لهو باوه پردها بوو ئەوه خزمه تی هیم ئەکات وهک ئەزموونیکی نیشانه دار تا دواى بکهوئى به ناو راره وه ئالۆزه که دا، ئەگەر ئەوه ههلبژیرئى که ئیستگه ی په نیری C به جیبه ئیلى.

He just hoped he was heading in the right direction. He thought about the possibility that Hem would read The Handwriting On The Wall and find his way.

ئەو ته نه ا هیوادار بوو به ئاراسته یه کی راستدا بروت. ئەو بیرى له و ئەگه ره کرده وه که هیم ده ست نوسه که بخوینیته وه له سەر

دیواره که و پرئگای خوئ بدوؤزیته وه.

He wrote on the wall what he had been thinking about for some time:

ئەو ئەوه ی نوسی له سەر دیواره که که ئەو ماوه یه بیرى لئى ئەکرده وه:

Noticing Small
Changes Early Helps
You Adapt To The
Bigger Changes That
Are To Come.

تیبینی کردنی گوڤرانی بچوک به زوویی یارمه تیت ئه دات خوٚت
بگونجینی له گه ل گوڤرانی گه وره تر دا که به ریوه یه.

By now, Haw had let go of the past and was
adapting to the future.

له ئیستادا هاو دهستبهرداری رابردوو بوو بوو وه دوای
داهاتوو که وتبوو.

He continued on through the maze with greater strength and speed. And before long, it happened.

ئەو بەردەوام بوو بە ناو پارەووەکەدا بە ھیزیکی زیاترو خیراییەکی زیاترەووە. وە زۆری پی نەچوو پروویدا.

When it seemed like he had been in the maze forever, his journey - or at least this part of his journey - ended quickly and happily.

کاتیك كه وا دەرئەكەوت ئەو لە ناو پارەووە ئالۆزەکەدا بوو ھەمیشە، گەشتەکەى - یان بە لایەنى کەمەو بە شیک لە گەشتەکەى ئەو - کۆتایی ھات بە خیرایی و دلخۆشى.

Haw found New Cheese at Cheese Station N!

ھاو پەنیری نوێی دۆزییەووە لە ئیستگەى پەنیری N.

When he went inside, he was startled by what he saw. Piled high everywhere was the greatest supply of Cheese he had ever seen. He didn't recognize all that he saw, as some kinds of Cheese were new to him.

کاتیك كه پوشتە ژوورەووە ئەو سەرسام بوو بەوھى كە بینى. گردى بەرز لە ھەموو شوینیك زۆرتەرىن پەنیر بوو كە لە ژیانیدا

بينیووی. هه موو نه وانهی نه نه ناسییه وه که بینی، هندی
جوړی په نیر نوی بوون بو نهو.

Then he wondered for a moment whether it was real or just his imagination, until he saw his old friends Sniff and Scurry.

پاشان بو ساتیک پیری کرده وه ئایا نه وه راستی بوو یان ته نه
خه یالی خووی بوو، هه تا نهو کاته ی که هاوړی کونه کانی خووی
بینییه وه سنیف و سکیړی.

Sniff welcomed Haw with a nod of his head, and Scurry waved his paw. Their fat little bellies showed that they had been here for some time.

سنیف به خیر هاتنی هاوی کرد به سهر راوه شانندن، وه سکیړی
دهستی راوه شانندن. ورگه بچوکه قه له وه که یان نه وه ی پیشان
نه دا که نه وان ماوه یه که لیړهن.

Haw quickly said his hellos and soon took bites of every one of his favorite Cheeses. He pulled off his shoes and jogging suit and folded them neatly nearby in case he needed them again. Then he jumped into the New Cheese. When he had eaten his fill, he lifted a piece of fresh Cheese and made a toast. "Hooray for Change!"

هاو به خیرایی سلاوی کرد وه هه زوو دهستی به گازگرتن کرد لهو په نیرانهی که خوشترین بوون بوئهو. ئهو پیلاوه کانی و قاتی وهرزشی داکنه وه به ریک و پیکی پیچایه وه له نزیك خوی ههلی گرت بو کاتیک که دوباره پیویستی پیمان بیت. پاشان خوی ههلدایه ناو په نیره نویکه وه. کاتیک که تیر بوو، پارچه په نیریکی ته پرو تازهی بهرزکرده وه و برژاندی. "بژنی گۆران!"

As Haw enjoyed the New Cheese, he reflected on what he had learned.

له کاتیکدا که هاو خوشی له په نیره نویکه که ئه بینی، بیری له وه ئه کرده وه که فییری بووه.

He realized that when he had been afraid to change he had been holding on to the illusion of Old Cheese that was no longer there.

ئهو زانی کاتیک که له گۆران ئه ترسا به په نیری کۆن فریوی خواردبوو که چیتر له وی نه مابوو.

So what was it that made him change? Was it the fear of starving to death? Haw thought, Well, that helped.

کهواته ئەوە چی بوو که وای له ئەو کرد بگۆرێ؟ ئایا له ترسی مردن بوو له برسای؟ هاو بیری کردووە، باشە، ئەوە یارمەتیدەر بوو.

Then he laughed and realized that he had started to change as soon as he had learned to laugh at himself and at what he had been doing wrong. He realized the fastest way to change is to laugh at your own folly - then you can let go and quickly move on.

پاشان پێکەنی و زانی که ئەو دەستی بە گۆران کردووە لەو کاتەوێ که فێربوو بە خۆی و بە کارە هەلەکانی پێکەنی. ئەو زانی خێراترین رێگا بوو گۆران ئەوێه که بە گەمزەیی خۆت پێکەنی - پاشان ئەتوانی لەبیری بکەیت و بە خێراییی بەردەوام بیت.

He knew he had learned something useful about moving on from his mice buddies, Sniff and Scurry.

ئەو زانی که شتیکی بەسوود فێربوو لە هاوێ مشکەکانییەو، سنیف و سکێری، لەبارەیی بەردەوام بوونەو.

They kept life simple. They didn't overanalyze or overcomplicate things. When the situation

changed and the Cheese had been moved, they changed and moved with the Cheese. He would remember that.

ئەوان ژيانيان بە سادەیی ئەگرت. ئەوان زیاد لە پیویست شتەکانیان لیکنە دەدایەو و شتەکانیان ئالۆز نە دەکرد. کاتیک کە رەوشە کە گوڤراو پەنیرە کە برا، ئەوانیش گوڤران و پوشتن لەگەڵ پەنیرە کە دا. ئەو ئەو هی لە بیرە.

Then Haw used his wonderful brain to do what little people do better than mice.

پاشان هاو مییشکە مەزنە کە ی بە کارهینا بو کردنی ئەو شتەکانە ی کە مروۆفی کورته بالا باشتەر ئەیکەن وە ک لە مشکەکان.

He reflected on the mistakes he had made in the past and used them to plan for his future. He

knew that you could learn to deal with change:

ئەو بیرى لەو هەلانی ئە کردەو کە لە رابردوودا کردبووی وە بە کارهینە هینان بو پیلانی داها تووی. ئەو ئەیزانی کە ئەتوانی فیربیت مامە ئە لەگەڵ گوڤراندا بکەیت:

You could be more aware of the need to keep things simple, be flexible, and move quickly.

ئەتوانى زىياتر ئاگادار بىت لەوھى كە شتەكان بە سادەيى
بگىرى، زىنگ بە، وە بە خىرايى بچولنى.

You did not need to overcomplicate matters or
confuse yourself with fearful beliefs.

پىويست نەبوو بابەتەكان ئالۆز بىكەيت يان سەر لە خۆت
بشيويىنى بە بيروباوھرى ترسيىنەر.

You could notice when the little changes began
so that you would be better prepared for the big
change that might be coming.

ئەتوانى تىبىنى بىكەى كاتىك كە گوپرانى بچوك دەستى پىكرد
بەو شيوھىە باشتەر نامادە ئەبى بو گوپرانى گەورە كە لەوانەيە
پووبدات.

He knew he needed to adapt faster, for if you do
not adapt in time, you might as well not adapt at
all.

ئەو زانى كە پىويست بوو خىراتر خۆى بسازاندايە،
لەبەرئەوھى ئەگەر لە كاتى خويىدا خۆت نەسازىنى، لەوانەيە
چىتر نەتوانى خۆت بسازىنى.

He had to admit that the biggest inhibitor to change lies within yourself, and that nothing gets better until you change.

ئەو پيويست بوو دان بەو ەدا بنى گەورەترين گەرانەو ە بو
گوپان لە ناخى خۆتدايە، وە هيچ شتيك باشتەر نايت ەتا
خۆت نەگوپى.

Perhaps most important of all, he realized that there is always New Cheese out there whether you recognize it at the time or not. And that you are rewarded with it when you go past your fear and enjoy the adventure.

لە ەمووى گرنگتر ئەو ئەو ەى زانى كە ەميشە پەنيرى نوئ
ەيە لە دەرەو ەى ئەوئ ئەگەر پيى بزانى يان نا. وە بەو پەنيرە
خەلات ئەكرى كاتيک كە خۆت پرگار ئەكەى لە ترس و خوئشى
لە سەرکەشى ئەبينى.

He knew some fear should be respected, as it can keep you out of real danger. But he realized most of his fears were irrational and had kept him from changing when he needed to change.

ئەو زانى ئەكرى ەندى ترس نرخی ەبى، بەو شيوەيەى كە
ئەتوانى وات لى بكات خۆت بخەيتە مەترسييەو ە. بەلام ئەو ەى

زانى زۆربەى ترسەكانى ئەو گەمژەيى بوو وە پىگەي لە
گۆراني ئەو ئەگرت كاتيڪ كە پيويست بوو بگۆري.

He didn't like it at the time, but he knew that the change had turned out to be a blessing in disguise as it led him to find better Cheese.

ئەو ئارەزووي گۆراني نەئەکرد سەرەتا، بەلام ئەوەي زاني كە
گۆرانه كە ديارىيەكى شاراوه بوو كە پىنمايى ئەوي كرد بو
دۆزىنەوەي پەنيري باشتەر.

He had even found a better part of himself.

ئەو تەنانەت بەشيكي باشتري خوي دۆزىيەو.

As Haw recalled what he had learned, he thought about his friend Hem. He wondered if Hem had read any of the sayings Haw had written on the wall at Cheese Station C and throughout the maze.

هەر كە هاو بيري كەوتەو چى فيربووه، بيري لە هيىمى هاوپرى
كردەو. ئەو ئەيوويست بزاني ئايا هيىم هيچ لەو پەندانەي
خويندوتەو كە هاو نوسىويەتى لەسەر ديوارى ئىستگەي
پەنيري C بەرەو پارەو ئالۆزەكە.

Had Hem ever decided to let go and move on?
Had he ever entered the maze and discovered
what could make his life better?

ئايا هيٺم بريا ريدا وازبهينيت و بهردهوام بيت؟ ئايا ئه وهه رگيز
پوشتوته ناو پاره وه ئالوزه كه وه تا بوي دهر بكه وي چييه زياني
ئه و باشت رته كات؟

Haw thought about going back again to Cheese
Station C to see if he could find Hem - assuming
that Haw could find his way back there. If he
found Hem, he thought he might be able to show
him how to get out of his predicament. But Haw
realized that he had already tried to get his friend
to change.

هاو بيري له وه ئه كرده وه جاري تر بگه ريته وه بو ئيستگه ي
په نيري C تا بزاني ئه تواني هيٺم بدوزيته وه - واي داني هاو
ئه گه ريته وه و ريگاي خوي ئه دوزيته وه بو ئه وي. ئه گه ر هيٺم
بدوزيته وه، ئه و پيي و ابو له وان هيه بتواني پيشاني ئه و بدات
چون بتواني له و باره سه خته بيته دهر وه. به لام هاو ئه يراني
كه پيشتر هه وليدا وه هاو ريكه ي بگوري.

Hem had to find his own way, beyond his
comforts and past his fears. No one else could do

it for him, or talk him into it. He somehow had to see the advantage of changing himself.

هیم پیویست بوو خوئی ریگای خوئی بدوژیتهوه بهرهو
ئاسودهیی و به بی ترس. کهسی تر نهیده توانی ئه وه بو ئه و
بکات، یان به قسه باوه ری پی بیینی. ئه و پیویست بوو
هه رچونیک بیت سود له گوړینی خوئی بیینی.

Haw knew he had left a trail for Hem and that he could find his way, if he could just read The Handwriting On The Wall.

هاو ئه یزانی که ئه زمونیک بو هیم به جیهیشتووه وه به و
شیوه یه ئه توانی ریگای خوئی بدوژیتهوه، ئه گهر ته نها بتوانی
نوسینه که بخوینیتهوه له سهر دیواره که.

He went over and wrote down a summary of what he had learned on the largest wall of Cheese Station N. He drew a large piece of cheese around all the insights he had become aware of, and smiled as he looked at what he had learned:

ئو سهیریکی کردو کورته یه کی نوسی له سهر گه وره ترین
دیواری ئیستگه ی په نیری N له باره ی ئه وه ی که فیربووه. ئه و
وینه ی پارچه په نیریکی گه وره ی کیشا به ده وری هه موو ئه و
ژیریانه ی که فیربووه، وه پیئه که نی کاتیک که سهیری ئه وه ی
ئه کرد که فیربووه:

THE HANDWRITING ON THE WALL

نوسینی سهر دیواره که

THE HANDWRITING ON THE WALL

- *Change Happens*
- *Anticipate Change*
- *Monitor Change*
- *Adapt To Change Quickly*
- *Change*
- *Enjoy Change !*
- *Be Ready To Change Quickly & Enjoy It Again.*

گۆرۈن پوئەدات

پېشېنى گۆرۈن بىكە

چاودىرى گۆرۈن بىكە

خۆت لەگەل گۆرۈندا بسازىنە بە خىرايى

خۆت بگۆرە

خۆشى لە گۆرۈن بىينە

ئامادە بە بۇ گۆرۈن بە خىرايى وە خۆشى لى بىينە

دووبارە.

Haw realized how far he had come since he had been with Hem in Cheese Station C, but knew it would be easy for him to slip back if he got too comfortable.

هاو ئەيزانى چەند دوور ھاتوو ھە کاتەو ھە لە گەل ھەم بوو ھە ئە ئیستگە ھە پەنیری C، بەلام ئەو ھە ئەزانی ئاسان ئەبى بو ئەو بگەریتتەو ئەگەر زۆر ئاسودە بوو.

Each day he inspected Cheese Station N to see what the condition of his Cheese was. He was going to do whatever he could to avoid being surprised by unexpected change.

ئەو ھەموو پوژیک ئیستگە ھە پەنیری N ئەپشکنى تا بزانی بارودۆخى پەنیرەكە ھە چۆنە. ئەو ھەرچى پى بکرایە ئەیکرد تا سەرسام نەبى بە گۆرانی چاوەرواننەکراو.

While Haw still had a great supply of Cheese, he often went out into the maze and explored new areas to stay in touch with what was happening around him. He knew it was safer to be aware of his real choices than to isolate himself in his comfort zone.

له کاتیڤدا که هاو هیشتا په نیری زوری هه بوو، نهو هه میشته
نه پوښته دهره وه بو ناو پار هوه نالوزه که وه شوینی نوی نه گه را
تا ناگادار بی چی پووی نه دا له دهورو بهری خوئی. نه یزانی
نه وه سه لامه تره ناگادار بیټ له مافی پراستی خوئی وه ک له وهی
خوئی له ناسوودهیی دوور بخاته وه.

Then, Haw heard what he thought was the sound
of movement out in the maze. As the noise grew
louder, he realized that someone was coming.

پاشان هاو گوئی له شتیڤ بوو که پیی و ابوو دهنگی جو له یه ک
بوو له دهره وه له ناو پار هوه نالوزه که دا. کاتیڤ که دهنگه که
به رزتر بووه وه، نهو هه سستی کرد که که سیڤ دهات.

Could it be that Hem was arriving? Was he about
to turn the corner?

نه کری نه وه هیم بیټ گه شتیټ؟ نایا نهو خه ریک بوو با شتر
نه بوو؟

Haw said a little prayer and hoped - as he had
many times before - that maybe, at last, his friend
was finally able to...

ھاو نزاى بۆ كړدو هيوای خواست - هەر وەك پيشتەر زۆر جار
ئەمەى كړدوو - كە لەوانەيه، لە كۆتايدا، ھاوپرېكە لە
ئەنجامدا توانيبيتي ....

لەگەل پەنرەكە برۆو خوشى لى ببينه!

ليكدانه وهى وه رگير:

پيش هه موو شتيك پيوسته ئاماژه به وه بكم كه وشه
په نير له م چيروكه دا مه به ستي له (بزيوى ژيان) ه يان به
مانايه كى تر مه به ستي له (سامان) ه.

واته كاتيک بزىوى ژيان له لايه كه وه كوئايى پى دى،
ده سته جى له لايه كى تره وه هه ولى دا بين كردنى بده، بى
راوه ستان يان بى ئه وهى پيرسى (كى په نيره كهى منى
بردوه؟). چون بتوانين له لايه كى تره وه بزىوى ژيان يان
سامان دا بين بكهين؟

به هه ولدان و كوئنه دان هاوكات له گهل باوه ريكي پته ودا، باوه
به وهى كه بى ئوميد نابيت و هيچ هه ولىك بى ئه نجام نابيت.
كاتيك كه ره وشه كه نه گوڤرى توش بگوڤرى، هه وهك هاو دواى
ماندوبوونىكى زورو هه ولدان و گه ران گه شت به ئامانجه كهى،
واته نه گه ره هه ولى بدهى نه گهى به ئامانج. گرنج نيه چه ند
ماندوو نه بيت يان چه ند دريژه نه كيشى گرنج نه وهيه له
كوئايى نه يدوزيته وه.

وتەيەكى بەنرخ ھەيە ئەلى: (داوا بکەن پیتان دەدری. بگەرین دەستتان دەکەوی. لە دەرگا بدەن لیتان دەکریتەو. واتە پیویستە مروۆ خوی یەکەم ھەنگاو ھەلبینیتەو، بە مانایەکی تر پیویستە سەرەتا خۆت بگۆری، بەو شیوەیە پەوشی ژیانە ئەگۆری.

و ھەرودھا ئەم چیرۆکە باس لەو ئەکات کە گەرەترین دوژمنی مروۆ "ترس" ە. ترس پری لە مروۆ دەگری سەرکەشی بکات، پەندیکی ئینگلیزی ھەيە ئەلى:

(سەرکەشی نەکری بە دەست ناھینری) واتە گەر مروۆ نەویری لە قابلوخەکەي خوی بیته دەردەو و بە ھوی سەرکەشییەو خوی نەگۆری، ھیچ شتی بە دەست ناھینی.

ئەگەر تیبینیتان کردبیت ئەم چیرۆکە فیری شتیکی ترمان ئەکات ئەویش (پاراستنی ئەندی شەکانمانە)، مەبەست لە مە چییە؟ واتە پیویستە ئاگامان لەو خەيالانە بیت کە بە بەردەوامی بە میشکماندا دین. ھەر وەك چەند وتەيەکی بە نرخ ھەيە لەم بارەيەو کە ئەلى:

(ئەندىشە و خەيالەكانت بە تەواوى بپارىزە چونكە ژيان لەويوھ
سەرچاوە ئەگرى)

(شىو ژيانى ئەمپرو ئەنجامى خەون و خەيالى دوينىيە) چۆن؟

زۆرىك لە خەلك بى ئاگان لەوھى كە ئەوھى لە خەيالىاندا
وينەى ئەكىشن، دەقاو دەق لە ژيانياندا پروئەدات و رەنگ
ئەداتەو، بو نموونە كەسانىك ھەن راھاتوون بەوھى كە خويان
بە بى بەخت بزائن و ھەميشە بىر لەوھ ئەكەنەوھ كە ھىچيان بو
نايەت و ھەرگىز شتەكان بە ويستى ئەوان ناروات و ھەميشە
بە شيوھىەكى سلبى بىر ئەكەنەوھ، لەبەرئەوھ ئەم جوړە كەسانە
ژيانيان بەو شيوھىە دەبى كە بىرى لى دەكەنەوھ.

بەلام ئەگەر ھەر ھەمان كەس بپريار بدات وينە سلبىەكان لە
ميشكىدا بسپرىتەوھو وينەى سەرکەوتن لە ميشكىدا بكيشى
ئەوھ بى گومان درەنگ يان زوو سەرکەوتن بەدەست ئەھيىنى،
ھەر وەك ھاو كاتىك كە لە ھەولى بەردەوام دا بوو بو
دۆزىنەوھى پەنير، پيش ئەوھى پەنير بدۆزىتەوھ ھىنايە بەر
چاوى خوى كە گردىك لە پەنيرى دۆزىوھتەوھ، و ھە شيوھىەك
دلخوش بو وەك ئەوھى كە بەپراستى دۆزىبىتتىيەوھ، ئەوھ بوو لە

كۆتايدا.توانى ھەر ۈك ئەۋەى وىنەى بۇ كىشابوو گرده
پەنرەكە بدۆزىتەۋە.

جۆرج برنادشۆ لەم بارەىەۋە وتوئەتى: (بىر كىردنەۋەو
خەيال كىردن سەرەتاي داھىنانن).

ۋە ئەلبىرت ئەنشتاين وتوئەتى: (خەيال كىردن جىهان
پىكدەھىنىت).

كەۋاتە ژيان تابلۆىەكى سىپىيە، چى لەسەر بنەخشىنى بەو
شىۋەىە دەبىت، دەتوانى مەىنەتى و ھەژارى لەسەر
بنەخشىنى، ۋە ھەرۋەھا دەتوانى بەختەۋەرى و كامەرانى
لەسەر بنەخشىنى. لىرەدا ئەۋە دەردەكەۋىت كە مروڤ لە لايەن
خالقەۋە ئازادى ئەۋەى پى دراۋە بەو شىۋەىە بژى كە خۆى
دەىەۋى.

تا ئىستا زۆرىك لە خەلك پىيان وايە كە ھەر لە بنەرەتەۋە
چارەنوسىكى دىارىكراۋيان بۇ دانراۋەو ھەرگىز ناتوانن
بىگۆرن، بۇ نمونە ئەۋەى كە ھەژارە پىى وايە كە ئەم
ھەژارىيە چارەنوس بۆى داناۋن و ھەرگىز ناتوانن رەۋشى
ژيانىان بگۆرن، بەلام پىۋىستە مروڤەكان خۆيان بىر لەمە

بکهنه وه و لیکی بدهنه وه که ئەم بیروکی چاره نوسه تا چ
را دهیه ک راسته؟

ئەگەر راست بیست و مروۆ له کاتی له دایک بوونییه وه
چاره نوسیکی دیاریکراو و پری و پریبازیکی تایبهتی بو دانرابی،
که واته ئەو کهسهی دزو پیاو کوژه، گوناھی نییه وه هر له
بنه رته وه بو دانراوه که بهو شیوهیه بیست، که واته هیچ
یهکی له ئیمه بهرپرسیار نین لهو تاوان و هه لانهی که
کردومانن چونکه ئیمه بومان دانراوه که واین، تووی مروۆ که
خاوهنی عقل و ژیریت تا چند باوه رت بهمه هیه؟

به لام نه خیر ئەوه راست نییه چاره نوسی مروۆ به دهست
خویهتی، مروۆ خووی چاره نوسی خووی ئەنوسی، وه به شی
مروۆ له ناو دهسته کانی خویدایه که واته شهو و پوژی خووت
به دهست خوته چون بی، باش یان خراب، بهو شیوهیه ده بیست
که بیری لی ئەکه یته وه. له کو تایدا هیوادارم سوودتتان
وه رگرت بیست.

وه بو ئەو که سانهی که ئەم کتیبه ئە خویننه وه هیوادارم دوا به
دوای تهواو کردنی ئەم کتیبه دهست به خویندنه وهی کتیبه
(به ریوه بهری یه ک خولهک) بکهن، که ئەویش یه کیکه له

كتيپه كانى دكتور سپينسەر جونسون كه وەرگيردراووته سەر
زوربهى زمانه كانى جيهان، وه ئهو كتيپهش به هه مان شيوه
باس له چونيى باشترکردنى رهوشى ژيان ئەكات و خه لکيى
زور له سهرانسهرى جيهاندا سوودى زوريان لى وەرگرتووه.

Name of the book: Who Moved My Cheese?

Author: Dr Spencer Johnson

Translated by: Shayma Abdullah Ali

Who Moved My Cheese?

Author: Dr Spencer Johnson

Translated by: Shayma Abdullah Ali

كورتە: ئەم چىرۈكە بۇ ھەموو تەمەنىك گونجاو، وە كەمتر لە
كاتر مېرىكى ئەوى بۇ خويندەنەو بەلام تېروانىنە بى ھاوتاكەى
ئە كرى بە درىزايى ژيان بەردەوام بىت.
ئەم كىتتە يە كىكە لە كىتتە پىرفرۇشە كانى دكتور سىننەسەر جۇنسۇن
كە پىشانە ئەدات چۇن:
پىشېنى گۇران بىكەيت
بە خىرايى خۇت بسازىنى لە گەل گۇراندا
خۇشى لە گۇرانكارى بىنى
ئامادە بىت بۇ گۇرانكارى بە خىرايى دووبارە و دووبارە.
نەھىنىيە كە بۇخۇت بدۇزەرەو وە فىربە چۇن مامەلە لە گەل
گۇرانكارىدا بىكەيت، بە و شىوئە فىشارت كەمتر ئەبىتتەو وە خۇشى
ئەبىنى لە سەر كەوتنى زىاتر لە كارە كەت و لە ژىانتدا.

كىتتە زانستى - فىركارى - رومان - چىرۈك - فىلسەفە - زەمانەوانى - مىللەن

كىتتەخانەى بەختىيارى

Bakhtiyari Book Shop

سلىمانى - شەقامى مەولەوى - بەرامبەر چاپمەنى دىلان

۰۷۷۰۵۰۰۰۱۲۲ - ۰۷۴۸۰۱۵۵۷۰۵

نرخ (۳۰۰۰) دىنار